

Die uw jeugd vernieuwt
als die van een arend...

THEMANUMMER

De Reformatie

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

B. Luiten

In dit nummer:

B. Luiten 541
Vluchteling en gemeente

MEDITATIE 542

J. Plug
Onzekerheid

H. van Hulst-Mooibroek 543
Vluchteling, in welk perspectief?

SCHRIFTSTUDIE 544

J. Kruidhof
De Here heeft zijn zaak
in handen

H. van Hulst-Mooibroek 547
Opvang asielzoekers
in de praktijk

B. Luiten 550
Vluchteling en 5e gebod

J. Klamer 552
Mogen vluchtelingen
aan het Avondmaal?

R. Hagg 553
Wanneer hebben we u als
vreemdeling gezien en
u gehuisvest?

J.P. de Vries 557
Wat kan de kerk doen voor
illegalen in nood?

H. van Hulst-Mooibroek 560
De internationale
migratieproblematiek

LIED VAN DE WEEK 565
J. Smelik
Lied 123: 'tof zij God in
de hoogste troon'

Vluchteling en gemeente

Rijke mensen kogen een leegstaand pand, dat mogelijk zou kunnen dienen voor de opvang van vluchtelingen. Op deze manier maken zij dat onmogelijk. Zij komen op voor zichzelf, voor hun buurt en voor de waarde van hun onroerend goed. Dat mag best een lieve duit kosten.

Een schokkend bericht, maar wel realiteit in de beleving van menigeen. De vluchteling is een bedreiging voor onze welvaart. Nederland heeft al genoeg gedaan. Nu eigen volk eerst.

Moelzaam

En hoe leeft dat in de kerk? Is de vluchteling ook hier een bedreiging, voor onze rust, onze regels en kerkelijke gebruiken? Ben je blij, als je geen opvangcentrum in de buurt hebt staan? Dat scheelt toch een hoop gedoe.

Zeker, de praktijk kan moelzaam zijn. Als gemeente kun je er tegen opzien om mensen te ontvangen met een geheel andere achtergrond, taal en cultuur, om nog maar te zwijgen van hun problemen. Maar dat komt niet het minst door de onbekendheid, en de vraag: hoe doe ik het goed?

Doel

Daarin wil dit thema-nummer iets betekenen. Het is geschreven met het oog op visie en vaardigheid, of zo u wilt: theorie en praktijk. Het wil u helpen de vluchteling in uw buurt werkelijk dichtbij te brengen. Om Jezus' wil.

Maar daarmee is onze doelstelling niet uitgeput. De ervaring leert namelijk, dat vluchtelingen de gemeente rijk maken. Op een manier, die geen mens verwacht. Als je meent je eigen rust en rijkdom te moeten beschermen, zul je nooit ervaren wat Jezus je geeft in de ontmoeting met deze mensen. Deze verrassende ervaring wensen we velen toe.

Kerkasiel

Een punt apart is het kerkasiel, en de lopende discussie daarover. Vanwege het belang en de gevoeligheid van deze veelzijdige kwestie komt het meerdere keren in dit thema-nummer aan de orde, vanuit verschillende invalshoeken. En ook hiervan geldt: we geven aandacht aan theorie én praktijk.

Dank

Alle medewerkers aan dit blad hebben enthousiast hun bijdrage geleverd. Daar zijn we hen dankbaar voor.

M meditatief

'Doch wij willen u niet onkundig laten, broeders...'

1 Tessalonicenzen d.13

Half zes. Je man komt thuis van z'n werk Maar je dochter van dertien is er nog steeds niet. Terwijl je haar **anderhalf uur** geleden had verwacht. Je bent bezorgd, Het wordt **donker**. **Geen** van haar vriendinnen weet waar ze is. De bezorgdheid wordt angst. Radeloosheid, tenslotte. Want ze verschijnt niet. Je lieve kleine meisje komt niet weer thuis. Wie leeft niet mee met deze ouders? Of met de moeder die na een lawine de lichamen van man en kind uit het puin van hun chalet tevoorschijn ziet komen. Maar van wie het andere zoontje nog wordt vermist. Ontzettend! Het ergste nog is de onzekerheid. Het niet weten.

Uten worden dagen. Nog steeds weet je niet wat er is gebeurd. De flakkerende hoop wordt & kleiner. En er komt een moment dat je nog liever hoort: 'het stoffelijk overschot is gevonden', dan te moeten leven met deze onzekerheid. Een verschrikkelijk bericht. Maar zonder afsluiting is er geen troost.

Troosteloos

Ook bij een sterfbed is de grootste bron van troosteloosheid de onzekerheid. Het **niet** weten. Iemand leefde net nog. Maar waar is hij nu? Hij is weggeglip, maar waarheen? Het antwoord ligt voorbij een horizon waar niemand kan kijken. Je blijft achter. En zonder hoop ben je troosteloos. Geen echte afsluiting, want je weet het niet... Dat geldt voor de anderen, **die geen**

hoop hebben. Maar ook christenen kennen onzekerheid. Dat weet Paulus. In Tessalonica komt dat door een sterke toekomstverwachting. Jezus komt! Daar zijn ze zeker van. Daar zien ze samen naar uit. Maar nu zijn er leden van de gemeente gestorven. Voor hen komt Jezus te laat. Of niet? Ze weten het niet meer. En de onzekerheid brengt hen in verwarring.

Pastoraal

De apostel Paulus houdt van zijn Tessalonicenzen. Zoals een moeder haar kinderen koestert (2.7) heeft hij ze lief. En nu kan hij ze niet in hun onzekerheid laten steken. Hier moet hij ze mee helpen. *Wij willen u niet onkundig laten*, zegt hij. Wij willen u van dat niet weten af helpen. Paulus, & apostel, is pastor. Hij peilt de nood van Tessalonica en hij heeft er alles voor over om ze daarin bij te stam.

Maar achter Paulus staat Jezus Christus. Bewogen met het verdriet van zijn schapen in Tessalonica. Zoon van God, maar ook mens. Die meevuilt met al a l e zwakheden. Een man van smarten en vertrouwd met ziekten. En Hij is het die schrijft, met de pen van Paulus: *Wij willen u niet onkundig laten*. Hij staat met zijn Tessalonicenzen naast het sterfbed, en Hij wil M-pen. Niet met een abstract theologisch verhaal. Maar met pastorale zorg.

Hoe doet Hij dat? Let op: Paulus komt niet alleen met een rationeel antwoord. Dat ook. Het geloof dat troost geeft heeft inhoud. In de volgende verzen geeft Paulus die inhoud door. Maar hier merk je al dat het meer dan rationeel is. Dit geloof is doorleefd. Met is de pastor eigen

geworden. Zo eigen dat het zijn taalgebruik bestempelt. Zonder na te denken, zou je kunnen zeggen, treft de apostel toch precies het juiste woord.

Het juiste woord

Hen, die ontslapen. Zo noemt Paulus de overledenen. Ontslapen. De pastor staat met de Tessalonicenzen naast het sterfbed. Hij ontkent niet wat hier gebeurt. Dit is een erkenning. De gestorvene is er niet meer. Hier past een afsluiting bij. Hier mag getreurd worden. Maar niet zoals de anderen, die geen hoop hebben. Want mensen die slapen zullen wakker geroepen worden. Zekerheid, dus. Het niet weten geldt hier niet. Dus geen troosteloosheid.

Paulus treft het juiste woord. Dat lukt ons vaak niet. Onze woorden van troost zijn vaak onbeholpen. Maar wanneer wij als gelovigen naast de treurenden staan, dan is Jezus Christus daar ook. En Hij laat ons niet in onze onzekerheid steken.

Drs. J. Plug is predikant van de Gereformeerde Kerk van Lutten.

VLUCHTELING, IN WELK PERSPECTIEF?

H. van Hulst-Mooibroek

Waarom in dit nummer van de Reformatie zoveel aandacht voor de vreemdeling, voor de vluchteling, voor de opvang van asielzoekers?

'Moeten wij opdraaien voor de etnische conflicten elders?'
'Ze **pikken** onze huizen in en nemen onze banen af'
'Al die inbraken waar je over **leest**, geen wonder met al die... in de buurt'.

Zo'n Asielzoekers Centrum in de buurt maakt dat mijn huis minder waard wordt'.

Zo maar wat voorbeelden, en er zijn veel meer te bedenken. Vooroordelen, stereotypen en latente gevoelens van racisme vormen even zoveel barrières voor een gastvrije opvang. Wie eerlijk is tegenover zichzelf, weet dat die gevoelens maar al te snel boven kunnen **komen**.

Maar dan lees je dit gebed van een vluchteling:

'Wees **mij** genadig, o God, want de mensen vertrappen mij, de ganse dag benauwen mij de bestrijders;
wie mij benauwen, vertrappen mij de ganse dag,
ja, velen zijn het die mij de hoogte bestrijden.
Ten dage dat ik vrees, vertrouw ik op U;
op God, wiens woord ik prijs.
Op God vertrouw ik, ik vrees niet;
wat zou vlees mij aandoen?
(Van David, toen de Filistijnen te Gath hem gegrepen hadden. Psalm 56)

En dan lees je door de hele Bijbel heen Gods antwoord, zoals zo ook mooi staat in Psalm 146 (het diaconaal credo):

'De Here maakt de gevangenen los,
de Here maakt de blinden ziende,
de Here richt de gebogenen op,
de Here **heeft** de rechtvaardige lief,
de Here behoedt de vreemdeling...'

En dan weet je weer dat God een zwak heeft voor verdrukten, voor hen die het moeilijk hebben, voor de vreemdelingen, voor de vluchteling.

Wij zijn in het diepst van ons **hart** evenzeer vluchtelingen: op de vlucht voor God, net als Adam en Eva ons verbergend voor de gevolgen van onze zonde. Wij zijn mee schuldig aan een wereld die ten onder gaat aan zijn eigen kwaad, **waarin** oorlogen, rampen en onrecht mensen **op** de vlucht drijft. Maar door Jezus Christus heeft God **ons** weer een thuis geboden, een plek waar we tot in de oneindige toekomst **rust**, vrede en blijdschap mogen kennen. **Verbonden** met Hem! Dit Evangelie van Redding heeft **p** te gevolgen voor ons leven. Het maakt dat we niet meer bezorgd **zijn** over onze toekomst, zowel materieel, fysiek **als** geestelijk: die **kunnen** we **immers** in Gods hand leggen? Daardoor komt ruimte vrij **voor** andere dingen. Bijvoorbeeld **voor** het delen **van** die vrede, die rust, die blijdschap met hen die daar zo **schreeuwend** behoefte **aan** hebben.

In de christelijke gemeente mogen we elkaar aanspreken op het Bijbelse gegeven dat we samen als Nederlanders en medelanders mensen zijn voor Gods aangezicht, geschapen naar Zijn beeld, mensen om wie de Here zich bekommert. **Daarom** mogen we elkaar en onze om-

geving opwekken tot zorg voor de vreemdeling binnen de poort. Diaconaat en hulpverlening **mogen** zo koersen op het kompas van Gods geboden en beloften. Want de zorg voor de arme, de kwetsbare mens, de vreemdeling, de vluchteling, wordt ons daarin op het **hart** gebonden.

Er is nog een ander perspectief, namelijk dat van de toekomst. Er komt een tijd dat de volken op de berg Sion **zullen** zitten **aan** de maaltijd van het Koninkrijk. Gods heil is niet alleen voor Israël, voor kerkmensen, voor mensen **van** een bepaald ras of een bepaalde cultuur, maar Gods heil doorbreekt alle barrières, alle muren (Jes. 23:6-8, Ef.2:2-11).

Nog iets anders vraagt onze **aan-**dacht: hoe gebruikt God de migratie van zo veel mensen in Zijn wereldwijde plan? Als je bijvoorbeeld bedenkt dat in het Islamitische Noorden van Sudan er zich een paar miljoen ontheemden uit **Zuid-Sudan** bevinden, meest christenen, **wat** voor uitstraling heeft dat in die omgeving? Ander voorbeeld. In grote delen van Nederland is het christendom een randverschijnsel geworden, traditionele kerken sluiten. Maar migranten-evangelisten **gaan** rond, spreken mensen aan in hun eigen taal. Er zijn in Nederland etnische kerkdiensten in bijna 50 **talen**, en ze groeien en bloeien. Hoe **gaan** we met ze om? En al die **an-**deren die Jezus niet kennen als hun Verlosser, en die naar onze **steden** komen? Is het niet zo dat ons **zen-**dingsveld zich van ver **verwijderde** gebieden nu in onze eigen woonplaats bevindt? In plaats van dat een enkeling in het vliegtuig stapt, kan ieder gemeentelid bij wijze **van**

spreken **zomaar** de **straat** overste-
ken. Een bijzondere uitdaging voor
ons allemaal!

Deze en andere lijnen worden aan-
gedragen in de volgende uitgaven:
'Vluchteling in Bijbels perspectief',
ZOA vluchtelingen zorg, 1998,
Buijten & Schipperheijn.
'Kerk en Vluchteling', Cursusmap
van de stichting 'Gave' (kerkelijk
werk onder vluchtelingen) Drielan-
dendreef 54^e, 3845 CA Harderwijk,
tel. 0341-460328

*Drs. Hilde van Hulst-Mooibroek is als staf-
medewerker Buitenland verbonden aan de
Evangelische Hulp en Ontwikkelings-Orga-
nisatie TEAR fund. Tevens is zij voorzitter
van de stuurgroep 'Opvang Asielzoekers'
van de Gereformeerde Kerk te
Zwolle Centrum.*

KERNREDACTIE:

DRS. G.J. VAN MIDDELKOOP,
DRS. A.L.Th. DE BRUIJNE.

OVERIGE REDACTIELEDEN:

DRS. R. TER BEEK, DRS. B. BOS,
DRS. G. GUNNINK, DRS. I.D. HAARSMÁ,
DRS. P. HOUTMAN,
PROF. DRS. B. KAMPHUIS,
DAS. B. LUITEN, DRS. K. DE VRIES.

MEDEWERKERS+

J.J.D. BAAS, DRS. C.J. HAAK,
J.M. DE JONG, DR. J. SMELIK,
DRS. H. VELDMAN.

REDACTIE-ASSISTENT:

H. PRINS, Buiten Nieuwstraat 86-1, 8261 AX
Kampen, Tel. (038) 3331335

Alle stukken bestemd voor de Redactie aan:
De Reformatie, Postbus 24, 8260 AA Kampen.

ADMINISTRATIE/ADVERTENTIES:

Uitgeverij Oosterbaan & Le Cointre B.V.,
Postrekening 406040 t.n.v.,
De Reformatie, Goes, Postbus 25, 4460 AA
Goes. Tel. (0113) 215591.

ABONNEMENT:

f 90,00 per jaar; f 49,00 per halfjaar; studen-
ten f 74,00 per jaar (binnenland). Buitenland:
f 149,00 per jaar (Europa zeepost).
Een abonnement kan per maand ingaan,
maar slechts beëindigd worden uiterlijk twee
maanden voor het verstrijken van de beta-
lingstermijn (opzegging van jaarabonnement
voor 1 november, van een halfjaarabonnement
voor 1 juni).

Losse nummers f 2,05 (excl. Porto).

De Reformatie is op cassette verkrijgbaar bij

de Stichting Bralectah.
Tel. (0521) 515948.

ADVERTENTIES:

Prijs: f 0,95 per mm. Contracttarief op aan-
vraag.

Zonder schriftelijke toestemming van de
uitgever is het niet toegestaan artikelen uit
dit blad over te nemen.

ISSN 0165-5191

Schriftstudie

DE HERE HEEFT ZIJN ZAAK IN HANDEN

De Here is nabij!

Filippenzen 4:5

*Ik wil, dat gij weet broeders, dat
hetgeen mij wedervaren is veeleer
tot bevordering van de evangelie-
prediking heeft gestrekt.*

Filippenzen 1:12

Nu we de bijzondere tijd beleven,
dat God veel asielzoekers naar ons
toe stuurt, vragen we ons af wat Hij
daarmee wil. In eik geval doet Hij –
voor zijn kinderen! – alles meewer-
ken ten goede. Maar hoe dan? Kun-
nen we daar iets van zeggen? We
nemen ons uitgangspunt in Paulus'
brief aan de gemeente te Filippi.

Niet bezorgd zijn

Paulus schrijft: verblijdt u in de
Here te allen tijde (4:4). Hoe kan
hij dat schrijven? De gemeente is
vrij, maar hij zit gevangen. En mis-
schien wordt hij ter dood veroor-
deeld (1:20vv). Hoe kan hij aan-
sporen altijd blij te zijn? Antwoord:
in de Bere! Verblijdt u in de Here
ten allen tijde. Want de Here is na-
bij (4:5). De Here heeft de zaak
goed in de hand! Daarom heeft
Paulus geleerd met de omstandig-
heden waarin hij verkeert genoeg
te nemen, daaraan genoeg te heb-
ben (4:11w). Omstandigheden van
armoede en overvloed, van genoeg
hebben en honger lijden, van over-
vloed en gebrek heeft hij Ieren aan
te kunnen. In Christus. Die hem
kracht geeft. Paulus ervaart dat

Christus die omstandigheden doet
meewerken ten goede. Hoe dan?
Heel duidelijk wordt dat in hoofd-
stuk 1. Waarin hij schrijft dat de
gemeente te Filippi niet bezorgd
heeft te zijn over zijn gevangen-
schap: ik wil dan dat gij weet, broe-
ders, dat hetgeen mij wedervaren is
veeleer tot bevordering van de
evangelieprediking heeft gestrekt.

Bevordering van evangelieprediking, hoe?

Omdat daardoor aan het hele hof
van de keizer en aan al de overigen
duidelijk is geworden, dat Paulus in
gevangenschap is om Christus' wil
(1:15).

De gevangen Paulus wordt gere-
geld ondervraagd en verhoord door
rechtelijke ambtenaren van de kei-
zer. 'Wat zegt u van deze beschul-
diging tegen u ingebracht? U ont-
kent? Wat hebt u dan precies wel
gedaan?'

En zo moest Paulus vertellen over
Christus! Dat was de eerste factor
van bevordering. Als hij vrij was
moest hij vragen om aandacht. Nu
krijgt hij opdracht om te vertellen.
Een ander punt van bevordering
was, dat hij zo nauwkeurig moest
uitleggen. Waarom deze leer geleid
had tot zijn arrestatie. Waarom
deze boodschap mensen irriteert.
En brengt tot ongegronde aanklach-
ten. En waarom hijzelf daaronder
rustig was.

Daarin zit nog een element: het
evangelie moest worden uitgelegd

als inwerkend *in* de **praktijk** van het leven.

En nog iets: het evangelie bereikte nu een andere groep mensen: hoge ambtenaren, rechters. Die zullen **wel** niet zo gauw naar **bijeenkomsten** van Paulus gegaan zijn. Nu kregen ze in hun werktijd alles nauwkeurig te doen.

De gevangenschap **bevorderde** de evangelieverkondiging dus in allerlei opzichten. Christus was duidelijk dichtbij. Hij had de zaak goed in de hand.

En als de bevordering eenmaal begint, geeft het een sneeuwbaaleffect. Bet ene voordeel werkt het andere uit.

Nog meer voordelen

Want nu groeit bij de meeste broeders en zusters het vertrouwen ook. Zodat ook zij met **des** te meer moed het woord **van** God onbevreesd spreken (1:14).

Zelfs als sommigen dat doen met een minder goede **bijbedoeling**. Dat – nu **Paulus** gevangen zit – zij ervan genieten meer **in het centrum** van de aandacht te staan (1:15-17). Als Paulus alleen maar denkt aan de bevordering **van** de evangelieprediking, ziet hij dat Christus **alle omstandigheden** daarvoor positief gebruikt.

En dan gaat hij ook over de toekomst positief **denken**. Wat er ook gebeurt. Als hij moet sterven is dat een voordeel, omdat hij **dan** dichterbij Christus **komt**. Als hij **weer** vrijgelaten wordt, is dat het voordeel, dat meer van Christus mag vertellen (1:18-26).

Conclusie de Here is **nabij**. Hij heeft de **evangelieprediking** goed in hand, en Hij gebruikt **alle** omstandigheden tot bevordering **daarvan**.

Ook nu

Zo is de Here, die dezelfde blijft, nu ook nabij. Hij gebruikt ook de komst van de vele **asielzoekers** tot bevordering van de **evangelieprediking**.

Ja, maar hoe zien we dat dan?

Hoe ontdekken we die positieve bevordering?

Dat is de belangrijkste vraag. Het antwoord is niet ingewikkeld, maar we moeten het wel **ontdekken**.

Boe leerde Paulus zien dat **zijn** gevangenschap de **evangelieprediking** bevorderde? Antwoord: door in **die situatie trouw te zijn, en heb gebod van de Here te doen**.

Er kwam een bode van de rechter bij zijn cel. 'U moet **meekomen**, de rechter wil u **verhoren**.'

En Paulus **ging!**

Hij weigerde niet te praten. Hij ging niet in staking vanwege het onrechtmatige van de arrestatie. Hij accepteerde **zijn** omstandigheden, uit de hand **van** de Here, ook via oneerlijke beschuldigingen en arrestatie. En **toen** hij **dat aanvaardde, meeliiep, ging zitten**, de vragen aanhoorde met bevel **om te antwoorden, toen kreeg hij een ongedacht zendingsveld** voor zich...

En als apostel begreep hij ook, dat het **zijn** eenvoudige plicht was het resultaat **van** Gods leiding mee te delen aan de broeders en zusters die hem opzochten. En het te schrijven aan de gemeente van **Filippi**. En aan ons! **Velen** worden ander Gods leiding bemoedigd om te getuigen, doordat **Paulus** eenvoudig **zijn** plicht deed.

Ook Gods leiding verder met hem, kon hij **alleen** als goed zien, door eenvoudig **trouw** te blijven op zijn plaats. 'in **zijn** lichaam' (1:20). Door zijn lichaam ter beschikking te **stellen aan Christus**, om ermee te werken in vrijheid, of – als God **dát** wilde – gehoorzaam ermee te lijden en te **sterven**.

We zien Gods positieve, verkiezende, evangelieverkondiging **bevorde**rende leiding **alleen** via de weg van eenvoudig **trouw** zijn, ter plekke waar je gesteld bent.

Gemeente in Jeruzalem

Ik **maak** even een **vergelijking** met de gemeente in Jeruzalem in de eerste **tijd** na Pinksteren. Van daaruit moest het evangelie verder naar

buiten, naar Judea, Samaria en de einden der aarde (Hand. 1:8). Maar hoe **kwam** het werkelijk uit Jeruzalem naar buiten? Vooral door vervolging, waardoor **mét** de christenen het woord werd **verstrooid**, uitgestrooid. Maar hoe ontstond die vervolging? Er wordt nogal eens gezegd, dat de Here daarmee die gemeente in hun afnemende **trouw** wakker schudde.

Maar dat is niet juist. Het evangelie ging juist verder **door** de trouw van de gemeente. Eerst door ter plekke goed voor de armen te zorgen, en door trouw tucht te oefenen over **mensen** die het **heilige** werk van de Geest wilden **nabootsen** (Ananias en Saffira). **Dáárdoor** straalde het evangelie uit tot in de steden **rondom** Jeruzalem (Hand. 4:32-5:16). En later door de vervolging, verstrooiing. Maar die kwam niet door nalatigheid van de gemeente, **maar** door haar trouw! Stefanus getuigde van Christus waar dat **moest**, ook tegenover de Joodse leiders. **Tóén** ontstond er vervolging (6:1-8:3) waardoor het zaad werd uitgestrooid tot in Judea en **Samaria**, en verder, tot in **Phenicië**, Cyprus en **Antiochië**, ook aan niet-Joden (11:19vv).

En die praktische trouw **gaf** niet alleen uitbreiding. Maar ook goede grip op de praktijk. **Toen** de vervolging **christenen** vluchtten naar relaties in **verderaf** gelegen plaatsen, moesten ze natuurlijk uitleg geven, waarom ze plotseling **daar** waren, misschien wel 's nachts aan de deur klopten. 'Hoe **kom** jij hier zo?' 'ik moest vluchten...' 'Vluchten? Heb je iets verkeerd **gedaan**?' 'Nee, maar ik ben een volgeling van **Jezus** geworden.' 'Jezus, wie is dat dan? En is dat **erg** dan?' En **dan** konden ze vertellen. Zoals Paulus kon vertellen aan de rechters.

Asielzoekers.

Zal God de komst van veel asielzoekers ook **gebruiken** tot bevordering van de evangelieprediking? Stellig. Maar hoe **zien** we dat **dan**? Niet d m te speculeren, **maar** door

eenvoudig trouw te zijn op onze plaats!

Als ze op onze weg komen, niet net even de ogen dichtdoen. Maar hen **zien**. En groeten. En aandacht voor hen hebben. Als we gewoon christen **zijn** kunnen we hen niet ontwijken.

W e zullen dan asielzoekers ontmoeten die geen **prijs** stellen op gewone aandacht. Of die onze aandacht **misbruiken** willen. **Maar** we zullen ook asielzoekers ontmoeten, die vragen of we met hen bidden willen. Die dan vertellen van hun kerk, van hun omgaan met de bijbel. En tegelijk over hun persoonlijke omstandigheden, **waarnaar** we niet nieuwsgierig vragen, maar waarvoor we wel aandacht hebben. We zullen hen uitnodigen voor de samenkomst waaraan we het **eerste denken**, en waar we ons het meeste thuisvoelen, en waarheen **we mensen** het liefste uitnodigen: de kerkdiensten, waar mensen, zondaars uit alle volken, **hun** redding door Christus vieren.

We zullen merken dat er zijn die **graag** komen. Dat zal het een en ander meebrengen aan organisatie. Vertaling, uitleg. En we merken **meteen** dat het dient tot bevordering van de evangelieprediking. Vooral aan jezelf je moet zelf weer nadenken over het evangelie, over kerkdiensten, over de band tussen christenen uit **alle** volken.

We merken dat er moslims **zijn** die ook wel graag meewillen. En we ontdekken tussen de asielzoekers iemand die voorganger was van de **moslims**, christenen bestreed, maar het hoofd moest **bukken** voor Christus, christen **werd**, zwaar vervolgd werd, ter dood veroordeeld, en toen door de Nederlandse ambassade werd uitgenodigd naar Nederland te komen. Hij heeft maar één verlangen: het evangelie brengen aan moslims.

Wij hebben jaren gebeden, althans moeten bidden, dat **we** ook het evangelie aan de moslims zouden mogen brengen. En wij zagen **nog** geen mogelijkheden om naar hun landen te gaan. Terwijl de **moslims** wel **bij** ons kwamen. En nu krijgen

we iemand die het evangelie wil brengen aan moslims, en hier bij ons moet blijven! We mogen hem **steunen**, en **hij mag en kan** en wil ons onderwijzen, meenemen. En zo ontvangen wij bekeerde moslims in onze gemeenten.

Nog **meer**: als je met asielzoekers praat, en vooral als je naar hen luistert, word je verpletterd onder het onrecht in de wereld. In die landen daar... Maar weke landen zijn dat? En waarom doen ze zo? Daar zit natuurlijk een **geschiedenis** achter. Vaak is dat een koloniale geschiedenis. Koloniaal? Of zou er dan een **verband** zitten tussen ons optreden in de koloniën toen en het optreden van de regeringen daar nu? Dat zij, nu ze vrij zijn, zich afreageren. Of methodes overnemen. En de Arabische landen met dictatuur – daarin

zit ook vaak een sterk verzet tegen westerse decadentie. Dat alles dwingt ons, westerse christenen, om na te **denken** over Gods leiding van de volken door de eeuwen heen, **straffend**, schokkend, ons drijvend naar de enige uitweg: de Here aanroepen om hulp en redding! Voor de ziel en voor de samenleving.

Al met al

Natuurlijk gebruikt de Here in zijn **verkiezende leiding** ook de komst van asielzoekers tot **bevordering** van de evangelieprediking, en verdieping ervan. Hoe zien we dat? Door op onze plaats eenvoudig gehoorzaam te zijn.

Ds. J. Kruidhof is predikant van de Gereformeerde Kerk te Zwolle-Centrum.

Hoe voelt het om vluchteling te zijn?

Ik sta er nu alleen voor...

Postbus 10343 • 7301 GH Apeldoorn • Info: 055 3663339 • Giro 550

A N T W O O R D B O N

Ja, ik wil graag

☒ regelmatig op de hoogte gehouden worden,

☐ nadere projectinformatie over Afrika,

☐ nadere projectinformatie over Azië.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Telefoon: _____

Sturen naar: ZOA-Vluchtelingenzorg, Antw.nr. 1088, 7300 VB Apeldoorn

OPVANG ASIELZOEKERS IN DE PRAKTIJK

H. van Hulst-Mooibroek

De **relatie** met een asielzoeker heeft veel verschillende kanten. Voor het **gemak** trekken **we** hier op papier de **onderscheiden** aspecten even uit elkaar, terwijl dat in een relatie **van** persoon tot persoon **door** elkaar heen zal lopen. In de meeste gevallen geldt dat een contact kortstondig is. Maar God kan het toch gebruiken om iets **positiefs** in het leven van die **ander** te doen. Wat dat **betreft** zijn wij vaak maar een **klein** schakeltje in Zijn betrokkenheid op het leven van die ander. Maar het is wel onze verantwoordelijkheid dat juist dat ene schakeltje niet zó zwak is dat daardoor die keten zou breken.

De juridische kant

Er valt heel wat te weten over de leefwereld van de **vluchteling**, zijn rechten, waar **kan** hij rechtshulp krijgen, hoe is het leven in een **asielzoekerscentrum**, hoe verloopt een **asielprocedure**, enz. Een zeer beknopte weergave vindt u in de brochure 'Vluchteling en gast' van het Landelijk Verband voor Evangelisatie-Arbeid (LVEA, maart 1997), veel uitgebreider is de al genoemde Cursusmap van de stichting **Gave**, en ook het boek 'Integratie en uitdaging' geeft uitgebreide informatie. Verder is **het** zeer **de** moeite waard eens een rondleiding aan te vragen in een asielzoekerscentrum, meestal heeft men een P.R. afdeling. Om die ander wat te kunnen begrijpen is het **belangrijk** redelijk op de hoogte te **zijn** van deze materie. **Kerkleden** worden **hoe dan** ook **geconfronteerd** met stukjes uit de asieiprocedures. En het komt erg dichtbij als iemand die je **kent** je vertelt dat hij het land uit moet. 'Binnen vierentwintig uur', staat **soms** op de **brief** van Justitie. Maar aangezien in **ons** land kerk en

staat zijn gescheiden blijft de juridische **/procedurele** kant **van** hef geheel voor rekening **van** Justitie en Buitenlandse Zaken. Daar zullen we **ons** als **kerk** in de **regel** niet mee bemoeien.

Voorkomen **moet** worden dat de vluchteling de kerk gaat zien **als** een bondgenoot in zijn juridische strijd of als legitimatie van zijn illegaal verblijf.

Kerkasiel.

Uitgeprocedeerde asielzoekers doen **soms** een heel indringend **appèl** op **onze** hulp. Er **moeten dan wel erg** goede gronden aanwezig zijn **om** een beslissing van of **namens** de overheid in twijfel te trekken. Het mag **niet** gebeuren dat 'zielige vriendjes' **van** kerkleden vanuit **naïef** mededogen in de kerk worden **ondergebracht**. 'Kerkasiel' moet **dan ook alleen** gegeven worden in gevallen waarin vluchtelingen een reële bedreiging wacht bij terugkeer. **Ook** is het heel belangrijk dat er nog enig uitzicht is **op een** positieve **uitkomst**. **Overigens** bestaat juridisch gezien kerkasiel **niet**, het is een publieke actie die **verplicht** gemeld **moet** worden bij de vreemdelingenpolitie (net zoals ieder die een 'illegaal' een nachtverblijf aanbiedt verplicht is te doen). Daarmee is het geen burgerlijke ongehoorzaamheid. De enige bedoeling ervan is om nog een laatste **keer** aandacht te vragen voor een mogelijke herziening van de uitslag van de **procedure van de** vluchteling. Daarmee **is ook** gegeven dat het om een korte periode van **bescherming** gaat, en in veel gevallen uitstel **van** executie. De overheid **gedoogt** dit omdat **het** **voorkomt** dat **mensen** meteen al onderduiken in de **illegaliteit** en **criminaliteit**. Maar kerken moeten zich realiseren dat het enorm

veel vraagt: **van** véél vrijwilligers (nog afgezien **van** de kosten) en ook veel spanning geeft aan de **betrokken** vluchteling. **Ook** moet je je realiseren dat wil de overheid 'kerkasiel' blijvend respecteren, dat het dan zeer incidenteel toegepast moet **blijven** worden.

Het is belangrijk **als** je als gemeente hierover van te **voren** **procedure-afspraken** maakt. Indertijd is in Zwolle Centrum bijvoorbeeld afgesproken dat we als gemeente in principe afwijzend **staan** tegenover kerkasiel. Dat sluit niet uit dat medewerkers uit de gemeente in een situatie van gewetensnood **kunnen** komen in **confrontatie** met een zeer schrijnend 'geval'. Het is dan **zaak** dat medewerkers niet op eigen houtje beslissingen gaan nemen en dingen **gaan** regelen, maar dat **een** en ander bij de stuurgroep wordt neergelegd. De stuurgroep **neemt** vervolgens de zaak in **onderzoek**: **contact met het Opvangcentrum of asielzoekerscentrum**, met de **stichting** Vluchtelingenwerk, met Justitie, em. Deelt de stuurgroep het gevoel van de medewerker(s), dan vraagt de stuurgroep om een beslissing van de Kerkenraad met de Diakenen. Naar **gelang** de beslissing van de Kerkenraad met **Diakenen** zullen de diakenen bij de **uitvoering van één** en ander worden betrokken.

Door het Diaconaal Steunpunt van de vrijgemaakte Gereformeerde Kerken is o.a. over deze materie in **januari 1998** de READER 'Kerk en Asielzoekers' samengesteld, waarin verschillende relevante perspublicaties van 1997 en eerder zijn samengebracht. Adres: **Burg. Vos** de **Waelstraat 2**, Postbus 499, 8000 AL Zwolle, tel. 0384270480.

In veel gevallen bestaat er aversie bij het personeel van het COA (Centraal Orgaan voor de Opvang van Asielzoekers) tegen de kerken. Ten dele hebben de kerken daar zelf schuld aan, want vaak komt een kerk over als een eigen winkeltje, dat alleen klanten voor zichzelf probeert te veroveren. Een centrum voor asielzoekers kan overspoeld worden door mensen die traktaatjes uitdelen, waarbij sommige genootschappen er vrij agressieve methoden op na houden (b.v. Jehovagetuigen). Begrijpelijk dat de centra hun meestal emotioneel zeer kwetsbare bewoners willen beschermen. In veel gevallen werkt het goed als er plaatselijk afspraken gemaakt worden tussen de verschillende kerken die betrokken willen zijn en het asielzoekerscentrum. Een goede insteek daarbij is dat er gezamenlijk zorg voor gedragen wordt dat asielzoekers geholpen worden bij het vinden van de weg in kerkelijk Nederland. Er zijn veel christenen onder hen, van Rooms Katholiek tot Baptist, en het COA zal meestal moeten erkennen dat er in een centrum aandacht is voor veel andere religies @.v. vieren Ramadan), maar dat christenen binnen het centrum niet aan hun trekken komen. Hier kunnen dan de samenwerkende kerken een handreiking doen, bij toerbeurt mensen die dat willen meenemen naar hun kerk, er groeien contacten, de asielzoeker kan zelf uiteindelijk de keuze van zijn kerk bepalen. Als dit op een integere manier gebeurt en met goede afspraken, dan zal een asielzoekerscentrum alleen maar blij zijn met de zorg voor haar bewoners in dezen, want het vergroot vanuit haar standpunt gezien het maatschappelijk draagvlak, en door de meerdere bekendheid kinnen weer vrijwilligers gevonden worden voor taallessen, hulp bij kinderopvang, etc. Vaak zal het er op neer komen dat ook veel niet-christenen meekomen naar de kerk of naar uitnodigingen voor andere activiteiten van de kerk, omdat ze graag contacten willen leggen in Neder-

land, of hun sleur van alle dag willen doorbreken.

Als er zo of op andere wijze contacten zijn gelegd, wat doe je dan binnen zo'n contact? Ik denk wezenlijk niets anders dan in contacten met Nederlanders. Als je zelf geraakt bent door Gods liefde, als de relatie met Jezus Christus het middelpunt van je leven is, dan leer je ook de ander lief te hebben, dwars door taal, cultuur en barrières van andere religies heen. Dan wil je hen ook winnen voor Christus, in liefde. Deze liefde maakt ook creatief in het vinden van wegen om er te zijn voor de vluchteling. Niet zozeer om te preken, maar om het tonen van betrokkenheid, het openstellen van je hart en van je huis. Vaak zijn deze mensen van binnen verwond of achterdochtig door te-leurstellingen die ze met mensen hebben opgedaan. Gods liefde, door jou gekanaliseerd, zal het effect hebben van een weldadige balsem.

Op zich is trouwens het praten over geloof/religie voor de meeste mensen uit een niet-Westas land net zo normaal als een praatje over het weer, en niemand zal er vreemd van opkijken als je dat doet. Natuurlijk is een en ander wel wat gemakkelijker als je wat kennis hebt over de verhouding van cultuur en Evangelie, over geloofscommunicatie (methode en inhoud), en interculturele communicatie. Ook daarvoor reikt de Cursusmap van Gave veel goede ideeën aan. Als gemeente zou je in je voorbereiding iemand van Gave kunnen uitnodigen om je in deze dingen meer op te scherpen. Het LVEA heeft wat betreft lectuur met name dat materiaal in verschillende talen, dat specifiek is voor onze kerken (brochures met welkomstwoorden, liturgieën, formulieren Idoop en avondmaal, 10 geboden, geloofsbelijdenis) en enkele voorbeelden van procedures die gemeenten hebben rond de toelating tot de sacramenten.

Voor alle verdere lectuur (inclusief Bijbels) in bijna 100 talen, audio-en videomateriaal en de levering van vertaalininstallaties verwijst zij naar

de Evangelielectuur voor Anderstaligen Service (EAS), Postbus 369, 3840 AA Harderwijk. Tel. 0341-417172/419172.

Onder de asielzoekers met wie je in aanraking komt, zijn relatief veel moslims, onder wie er ook zijn die meegaan naar de kerk voor de contacten of simpelweg uit nieuwsgierigheid. Het is zeker de moeite waard als een paar mensen uit de gemeente zich zouden toerusten voor het werk onder moslims. Hiervoor kun je uitstekend terecht bij de stichting 'Evangelie en Moslims', Johan van Oldenbarneveltlaan 10, 3818 HB Amersfoort, tel.: 033-4611949.

Men is zich binnen het LVEA en deze stichting aan het oriënteren op welke manier de samenwerking geïntensiveerd zou kunnen worden.

De diaconale kant

Als een vluchteling in Nederland wordt toegelaten, krijgt hij van de overheid in afwachting van het verloop van zijn procedure onderdak, eten/drinken, kleding, zakgeld, medische verzorging, psychische en rechtskundige bijstand, en scholing voor de kinderen. De opvangcentra en asielzoekerscentra hanteren echter verschillende regelingen voor kostenvergoeding voor andere zaken als sporten buiten het centrum of voor het volgen van taallessen, en ook voor strafmaatregelen. In principe krijgen echter alle asielzoekers de basisbehoeften. Van ons zullen zij in materieel opzicht niet veel nodig hebben, al kan een extraatje natuurlijk wel behoorlijk wat fleur aan het leven geven. Bet gaat echter m.i. te ver om schuld-hulpverlening toe te passen als iemand een enorme schuld heeft bij een postorderbedrijf. Ook gezinshereniging en kosten daaraan verbonden kunnen beter door de bevoegde instanties geregeld worden (zie stichting Vluchtelingenwerk). Wel kan daadwerkelijke hulp bestaan in het opsporen van die potjes en regelingen.

Er is een groot gevaar die inherent is aan elke hulpverlening. Hulpver-

lening kan zo snel iets vernederends of bedillerigs **krijgen**. Hoe vaak wordt de hulp niet geboden omdat de ander zo zielig is. Of omdat we er zelf heimelijk zo'n goed gevoel bij hebben. **Laten** we het respect en de wederkerigheid in de relatie niet verknoeien door iemand teveel te 'knuffelen', en ook bereid zijn iets van die ander **aan** te nemen (een maaltijd of **zo**). **Een** beetje gezonde afstand maakt dat je het **langer** met elkaar uithoudt (minder teleurstelling omdat een zielig verhaal toch niet klopt, minder meisjes in een relatie verzeild geraakt, minder nep-bekeerlingen, enz.).

De *uitgeprocedeerde mensen* (illegalen) hebben wel recht op **noodzakelijke** medische hulp en onderwijs voor de **kinderen** krachtens de **overheid**, maar verder niet. Dat **maakt** dat het geven van onderdak, kleding, eten en **drinken** voor hen **een** groot probleem wordt, waar particulieren of kerken mee in **aanraking** kunnen komen. Hierboven bij kerkasiel is al aangegeven dat hulp in dezen **nooit** mag worden tot het aan opsporing onttrekken, verbergen of **verstopp**en. **Nacht**-opvang ook door **particulieren** moet **altijd** gemeld worden. Je kunt iemand niet laten verhongeren, maar je moet goed **duidelijk** maken dat we de overheid in haar regelgeving zeer hoog achten, en dat dat **grenzen** stelt aan onze mogelijkheden. Geen verkeerde **verwachtingen** wekken en zorgvuldigheid zijn in alle gevallen een goede insteek.

Ook in het geval dat u materieel niet veel kunt doen kunt u toch naast deze persoon blijven staan met een bemoediging vanuit het Evangelie. Afgezien van de meer materiële kant van **barmhartigheidsbetoon**, is een ander stuk diaconale zorg denk ik in de regel de **kern** van **ons omgaan met de asielzoeker**: hartelijkheid, gastvrijheid, tijd besteden aan **elkaar**, helpen met huiswerk, Relpen de goedkope winkels in de stad te vinden, kinderen uit het centrum uitnodigen op school om met de spelletjes op Koninginnedag mee te doen, samen eten, volleyballen,

muziek maken, hen op een **gemeente**avond iets over hun land laten vertellen, **enz.** Kortom de ander het gevoel geven dat we hem/haar als medemens zien staan, en tussen door steeds die bemoediging vanuit het Levende Woord. Daardoor komt de vluchteling ook beter toe aan het verwerken van alles wat hij heeft meegemaakt en nog meemaakt.

Het gevolg voor de gemeente

Als er een **opvangcentrum/asielzoekerscentrum** bij uw kerkelijke gemeente in de **buurt** is, en deze **vreemdelingen** komen op **onze weg**, dan is dat **geen zaak** van een paar mensen alleen, maar de hele gemeente krijgt er mee te **maken** als er 's zondags zoveel gasten in de kerk zitten, koffie drinken na afloop. Bezoeke op de **kamer** door de **week**, activiteiten **met** elkaar, enz. Biddend **zullen** we met elkaar een manier moeten vinden om hen tot een zegen te **zijn**. En dan zullen we tot onze verrassing **ontdekken** dat zij óók ons tot een zegen zijn: we krijgen meer oog voor Gods wereldwijde werk in de **ontmoeting** met andere christenen, we zien Zijn schepping van **veelkleurige culturen**. Zij houden ons een spiegel voor **van** hoe het ook kan: **aardappels smoren in vis-saus, drummen op je gitaar. Ja, ook** in hun aanbidding ontmoeting met God gaat het anders. Maar, **zult u** zeggen, moeten **zij** zich in de eredienst en het kerkelijk leven in Nederland niet aanpassen aan ons? Het nieuwe boekje uitgegeven door de LVEA, geschreven door **Drs.**

Haak, gaat over gemeente en wangelisatie, en ook al gaat **het** niet in directe **zin** om asielzoekers, zij **zijn** daar bij inbegrepen. Ik citeer daaruit: **'Dus** worden we gestimuleerd om te vragen **naar vormgeving** en eisen van een publieke eredienst aan God. Ze dienen aan te sluiten bij het 'eigen belang' van de gemeente. We ontmoeten elkaar als mede-christenen, mede-strijders onder **zijn** vaandel. Maar juist daarom houden **we** ook rekening

met de aanwezigheid **van** gasten, bezoekers en buitenstaanders. Gek gezegd misschien, maar ook **zij 'horen'** er bij, vergelijk 1 **Korinte** 9:22-23. We willen ze immers **winnen** voor Christus! **Waar** zijn ze dan beter thuis dan op de plaats waar God ons ontmoet?!' (pag. 37)

En een ander **citaat** tot slot:

'Het is de grote uitdaging voor de kerk van nu **en** de 21e eeuw dat ze in dit gezin (= de kerk, HvH) een welkom **blijft bieden aan ieder die Christus oprecht en radicaal wil volgen. De plurale** samenleving in Nederland zal nooit **een** eenheidsworst kunnen zijn. De veelkleurige wijsheid van God van Efeze 3:10 zal niet alleen erkend moeten worden voor de **zendingsvelden** elders, maar concreet in ons eigen midden. Het zal **veelvormigheid** van de eredienst, van aanbidding, **van** omgangsvormen met zich meebrengen. Nooit om te veroordelen tussen goed, beter en best, **wel** om met **elkaar** te **streven** naar eensgezindheid in de gehoorzaamheid aan **Christus** op de 'weg die **nog** veel verder omhoog voert', 1 **Korinte** 12: geloof, hoop en vooral liefde. Zo groeit de hele gemeente naar de volle wasdom in Christus, waardoor zij in al haar geledingen zichzelf opbouwt in de liefde, Efeze 4:12-16' (pag. 104).

Uit: 'De klok van nieuw leven', Drs. C.J. Haak, LVEA, 1998, Uitgeverij Voorhoeve Kampen.

Op 10 april 1999 hoopt het Diaconaal Steunpunt (DS) samen met het LVEA een landelijke themadag te houden over Kerk en Asielzoekers. Diakenen, werkgroepen, stuurgroepen, en soms ook evangelisatiecommissies: ieder betrokken op dit werk van harte welkom! Voor informatie en op-gave bel DS, tel: 038-42 70 480.

Drs. Hilde van Hulst-Mooibroek is als staf-medewerker Buitenland verbonden aan de Evangelische Hulp en Ontwikkelings-Organisatie TEAR fund. Tevens is zij voorzitter van de stuurgroep 'Opvang Asielzoekers' van de Gereformeerde Kerk te Zwolle-Centrum.

VLUCHTELING EN 5^E GEBOD

B. Luiten

Het zal je als predikant en gemeente overkomen: ruim 50 vluchtelingen in de kerkdienst, bedreigd en verjaagd door hun eigen overheid, en aan de beurt is het 5e gebod. 'Eer uw vader en uw moeder, en allen die gezag over u hebben ontvangen'.

Dat wordt een moeilijk onderwerp deze keer. Of heb ik daar vroeger te gemakkelijk over gepreekt?

Vrijheid

Wat is de hoogste vorm van **vrijheid**? Je bent geneigd te zeggen: als niemand het over mij te zeggen heeft.

Dat dachten ze in de tijd van de Franse Revolutie ook: '**ni Dieu, ni maître!**' Maar het gevolg was wel, dat de guillotine moest worden uitgevonden om in korte tijd **zoveel** mogelijk mensen het leven te **bene-men**. Er kwam geen eind aan het bloedvergieten. Het wegvallen van het gezag bracht dus niet zoveel vrijheid, maar vooral onveiligheid en willekeur.

Hetzelfde zien we vandaag in diverse Afrikaanse landen. Wanneer de **situatie** ontstaat van **gezagsloosheid**, wordt het beest in de **mens** wakker. Het recht wordt in eigen hand genomen, **zelfs** kinderen van vijf jaar zitten **elkaar** met bijlen achterna.

Deze lijn **kun** je **doortrekken naar** (gereformeerde) scholen toe, in het welvarende Nederland. Heeft de **leerkracht** voor de klas **onvoldoende** overwicht, dan zie je dat **in** de klas het recht van de sterkste gaat gelden. **Groepswang kan** vrijwel onbelemmerd **voortwoekeren**. Zo dicht bij huis gebeurt dit.

Zelfs in de kerken gaat het net zo.

Durft de **kerkenraad** geen leiding te geven, is hij innerlijk verdeeld en/of aarzelend naar buiten toe, dan **krijgen** groepen in de gemeente het voor het zeggen. De **groepsvorming** neemt hand over hand toe, en drukt een **stuk** christelijke vrijheid weg. Kortom: met een goed functionerend **gezag** heb je juist veel meer vrijheid dan zonder gezagsinstantie! Het **gezag** is door **God** bedoeld om het leven, de **levensruimte** en de levensontplooiing in **bescherming** te **nemen**. Zo is op aarde het **goddelijk recht**: als God iemand het leven geeft, en een plekje op **zijn** aarde, dan **mag** niemand dat willekeurig afpakken of onmogelijk maken. En er moet een **instantie** zijn om die vrijheid **in** de naam van **God** te **bewaken**.

Overheid

Zo krijgen we helder in beeld wat de taak van de overheid is. Zij is door God **bekleed** met **gezag** en **toegerust met** de zwaarmacht, om het kwaad te **beteugelen** en het leven te beschermen. Zij staat niet in dienst van het volk, maar zij **is** dienaar van God.¹ Daarom is op haar voortdurend **appèl** mogelijk, om

zich te houden aan Gods geboden en zijn **Naam** hoog te houden in de samenleving. Niet, dat de overheid het **volk** daartoe **kan dwingen**, maar zij heeft voor zichzelf die roeping **wèl**. Anderzijds: ieder; die in geloof haar plaats en functie ziet, zal de overheid respecteren en eerlijk de belasting opbrengen. Anders **hol** je in de praktijk je eigen belijdenis uit.

Zo zijn er heldere lijnen te trekken tussen hemel en aarde, **tussen** gezag van God en mensen. Lijnen die vooral inhoudelijk bepaald **zijn**.

Verzet

Tegelijk krijgen we zo te zien, dat dit alles een **grens** heeft. Een overheid, die zelf een bedreiging vormt voor het volk, draagt niet het beeld van God. Wanneer zij het recht laat veranderen in onrecht, haar macht gebruikt naar willekeur, het kwade bevordert **en** het goede bestraft, is zij het niet waard overheid te zijn. De Schrift is daar **duidelijk** over. Reeds in het oude **Israël** **zijn** er heel wat vorsten weggestuurd om hun wangedrag.

Een belangrijk punt is wel, dat **God** dat zelf deed. Een **mens** als David bijv. was heel terughoudend in zijn verzet tegen 'de gezalfde des HEREN'. Hij zou zelf aan hem de hand niet slaan. Vandaag de dag maakt ons dat nog steeds voorzichtig. Revolutie is **niet** de weg die ons wordt gewezen. Veeleer zien we de weg van **het** gebed, doen we daarin een **appèl op** God zelf, dat Hij zal **ingrijpen**, terwijl wij **stil en** rustig blijven.' Dat **kan** ons voor **moeilijke** afwegingen plaatsen: wat is **nog** te verdragen en wat niet? Wat laten we gebeuren en wat niet? Hoeveel bloed moet er onschuldig vergoten

zijn voordat we daadwerkelijk tot verzet overgaan? En zal dat dan **werkelijk** een oplossing brengen, of **ontstaat** daarna het kwaad van de anarchie? Buitengewoon moeilijke vragen **kunnen** dit zijn. Gelukkig bestaat er **vandaag** de dag ook de mogelijkheid van gewapende interventie, vanuit de **Verenigde** Naties. **Vaak** een moeizaam proces, maar het verdient toch veruit de voorkeur als op die **manier** een gezagsvacuüm kan worden voorkomen.

Vlucht

Verzet en revolutie mogen dan omstreken zijn, er bestaat wel duidelijk een recht om te vluchten (Mat. 10:23). Om je te onttrekken aan de machtsfeer van een kwaadaardige gezagsinstantie. Op die manier raak je wel **alles** kwijt, maar je kunt je leven ermee redden.

Groot is Gods toorn over hen, die de vluchtelingen slecht behandelen. Die misbruik maken van hun weerloosheid, hen alsnog uitleveren aan de vervolger of zelfs doden.³ Je zult juist goed **zijn** voor de vreemdeling en de ontheemde, als **mensen** die zelf ook onderdrukt zijn geweest.⁴

Gebed

Zo liep die preek ongeveer (met soortgelijke toepassingen naar het ambt van vader en moeder). Maar het kon bij een preek niet blijven. We hebben in praktijk gebracht, dat **we** alles verwachten van het gebed om de Grote **Interventie**. In de week voorafgaande aan deze zondag hebben we concrete gegevens verzameld over verdrukking en vervolging in een vijftiental landen. Deze feiten werden per land samengevat, het geheel werd vermenigvuldigd en aan alle kerkangers bij binnenkomst uitgedeeld. Ieder kon dit lezen, en op zich laten inwerken. Zo hebben we samen iets van al dit onrecht gevoeld. En toen hebben we dit aan de HERE voorgelegd, de situatie in al die landen, in vier verschillende talen. Vooral het Arabisch was daarbij belang-

rijk. We konden zo de mensen, ook de familieleden van de aanwezigen(!), aan de HERE opdragen in hun eigen taal.

Verademing

Het was een verademing om zo met het 5e gebod te kunnen omgaan. Of liever gezegd: te **leren** omgaan. En achteraf ben je dankbaar, dat dit onderwerp net aan de beurt was. Anders waren we misschien niet bij deze gebedsdienst uitgekomen. En nog weer verder vraag je je af waarom zou het 5e gebod nodig zijn, om van het gebed meer werk te maken? Is de confrontatie met zoveel ellende geen aanleiding genoeg?

Vluchtelingen gastvrij ontvangen is een voornaam iets. Maar eigenlijk kan dat niet zonder dat je iets voelt van de last die zij dragen. Hun leed wordt inhoud van je gezamenlijk gebed. Dat bindt samen.

En wat gebeurt er dan keer op keer, tot je verrassing? Dan krijg je iets te zien, te ervaren, van de wonderlijke hoop, die in deze mensen is. Zij hebben lege handen, maar in hun hart brengen zij ons iets, waar je stil van wordt.

¹ Rom. 13:4.

² Psalm 68:1-7; 1 Tim. 2:2; 2 Petr. 2:11-25.

³ Obadja: 14.

⁴ Deut. 24:17,18; 26:1-15; Mat. 25:31-46.

Ds. B. Luiten is predikant van de Gereformeerde Kerk te Zwolle-Centrum.

Licht of donker?

Veel bedrijven en organisaties staan in donker. Werken hard, maar timmeren niet aan de weg. Kruijer Welmers, reclame & PR weet welke belichting uw organisatie of bedrijf nodig heeft.

Zodat u gezien wordt.

- Advertenties
- Bedrijfstrainingen
- Brochures
- Campagnes
- Folders

- Huisstijlen
- Mailings
- Persberichten
- Personeelsadvertenties
- Public relations

KRUIJER WELMERS

RECLAME & PUBLIC RELATIONS

Zwolseseweg 28, 8181 AB Heerde. Tel. (0578) 69 87 77, Fax (0578) 69 87 78.

MOGEN VLUCHTELINGEN AAN HET AVONDMAAL?

J. Klamer

Onder de asielzoekers **zijn** Christenen van allerlei kerkgemeenschappen. Vaak weten zij veel minder van de Bijbel af dan wij. Toch **komen** ze graag in de diensten van de vrijgemaakte **Gereformeerde Kerk**. Ze luisteren graag naar de preek. Meestal via **een** tolk. Als het Heilig Avondmaal wordt aangekondigd vragen ze of zij daaraan ook mogen deelnemen. Dat heeft meest betrekking op één keer, omdat ze vaak worden overgeplaatst.

Op welke grond zou je deze mensen uit een totaal andere kerk en land en cultuur mogen toelaten tot het Avondmaal? Onder ons is het daarin al tot een vrij **algemeen** standpunt gekomen. Namelijk dit: Voorwaarde voor toelating is dat de vluchteling oprecht gelooft in Jezus Christus als de **enige** redder der wereld. Om dat te onderzoeken zullen hem enkele vragen worden gesteld:

- of hij in zijn thuiskerk ook aan het Avondmaal mocht;
- of hij met ons overeenstemt in de hoofdzaken van **de** christelijke leer;
- of hij een christelijke levenswandel heeft;
- of hij zolang hij hier is, het **toezicht** van de **kerkenraad** aanvaardt.

Toelating bij langer verblijf in de gemeente

Soms blijft de vluchteling langere tijd in de gemeente. Dan is het wenselijk dat hij een korte schriftelijke belijdenis geeft van het Christelijk geloof. Daarin ook belooft de kerkdiensten trouw te bezoeken en dat hij gebruik zal maken van andere mogelijkheden die de gemeente biedt. Zo kan hij samen met de gemeente groeien in het geloof.

Op deze wijze wil Christus dat de **christenen** die **moeten** vluchten goed door **zijn** Kerk worden opgevangen. Vaak zijn ze alles kwijt. Christus

wil hun **een** nieuw tehuis en **geborgenheid** geven in zijn Kerk. Het is verblijdend dat dat **ook** in verschillende **gemeenten** gebeurt. Met **christelijke** liefde **en** toewijding.

Als die christen-vluchteling voor goed in ons land mag blijven is hij geen gast meer. Dan is hij volwaardig lid van de gemeente. Door de **cultuurverschillen** zal dat veel **be-grip** en **aanpassing** vragen. Van **hem**, **en** ook van de gemeente. Maar de Here vraagt dat **van** ons!

Bekering van andere vluchtelingen, met name Islamieten

Er wordt **evangelisatiewerk** gedaan door christen-vluchtelingen onder hun volksgenoten. Met **name** onder de aanhangers van de Islam. **Som-migen** **van** hen zijn daardoor tot het **geloof** in Jezus Christus gekomen. Zij gaan **dan** mee naar de kerk en ook bij hen komt de begeerte lid te mogen zijn van de kerk. Dat spreekt wel bijzonder sterk, dat ze deze stap doen. Hun bekering tot Christus betekent **een** breuk met de Islam. Maar ook een breuk **met** hun familie en vrienden. Ze worden uit-gestoten. Ze zijn al vluchteling, maar komen nu wel helemaal alleen te staan. Daarom is hun vraag om toegelaten te worden tot de kerk ook zo dringend. De kerk zal daar goed op moeten reageren. In een gesprek zal onderzocht moeten worden of hun geloof in Jezus Christus echt is. Daarbij zullen ook andere **punten** aan de orde komen. Zoals kennis van de hoofdzaken van de christelijke leer; een christelijke levenswandel; en aanvaarding van de leiding van de kerkenraad.

Als **dat** alles positief is, zullen ze met blijdschap in de gemeente worden ontvangen. Ze **zullen** gedoopt worden **en** ook aan het Avondmaal mogen. Dat is **overeenkomstig** Gods Woord. De apostelen deden zo met vreemdelingen: Met de Ethiopiër in

Handelingen 8 en **met** Cornelius in Handelingen 10. Deze **vreemdelin-gen** werden door de **doop** ingelijfd in de **Christelijke** gemeente. Uit die schriftplaatsen blijkt duidelijk dat het geen eigen initiatief was van de apostelen. Christus zelf **instrueerde** hen uit de hemel.

Het **gebeurt** onder ons soms dat vreemdelingen, die tot **geloof** zijn gekomen **maanden** of **soms** jaren moeten wachten **voordat** ze lid **van** de kerk kunnen worden. Dat is wel begrijpelijk. Het is zo anders dan wij gewend zijn. **Maar** dat uitstel is niet goed. God heeft hen tot de kerk gebracht. Op een bijzondere manier, heel anders dan met hen die **van** kindsaf bij de kerk horen. Daarom is er **ook** groot verschil in **wat** van elk **gevraagd** wordt bij het doen van belijdenis. Dat verschil maken we toch ook bij het onderzoek van doopleden

Hoe verder?

Hoe moet het verder als bekeerde Islamieten lid van de kerk worden? Met zorg zal de gemeente vormen moeten kiezen om deze nieuwe leden verder te onderwijzen. Hei cultuurverschil moeten we daarbij niet onderschatten. Christus, het Hoofd van de kerk, brengt hen toch **samen** met ons in de eenheid van het geloof. Zoals Hij zijn kerk heeft opgedragen, vlak voor **zijn** hemelvaart. (Matth. 28: 19) "Maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de **naam** van de Vader en **van** de Zoon en van de Heilige Geest, en leert hen onderhouden al wat ik u bevolen heb!"

Lectuur: Vluchteling en gast.
Toelating Asielzoekers aan het Heilig Avondmaal.
Verkrijgbaar bij Landelijk Verband voor Evangelisatie Arbeid LVEA te Zwolle, tel. 038-4270431.

Ds. J. Klamer is oud-zending en als emeritus-predikant verbonden aan de Gereformeerde kerk te Meppel.

WANNEER HEBBEN WE U ALS VREEMDELING GEZIEN EN U GEHUISVEST?

R. Hagg

Inleiding

Wat doe je als gemeente van Christus als er op een dag een vluchteling bij je aanklopt en vraagt om asiel: een schuilplaats in de kerk? **Dan** kom je als kerkenraad plotseling voor de vraag te staan: Wat vraagt de Heer van ons in dit geval? Is er sprake van burgerlijke ongehoorzaamheid als we deze naaste in bescherming nemen? Vragen waar de kerkenraad van Meppel voor kwam te staan toen een Iraanse asielzoeker die al geruime tijd de kerkdiensten bezocht, het land dreigde te worden uitgezet. De **man**, in naam nog moslim, kreeg **zn** schuilplaats - een beslissing die van de gemeente een hele inspanning zou vergen die met volle overtuiging werd aangepakt. Het verhaal over hoe dat in **zn** werk ging, horen we van de familie Gosker die vanaf het begin bij deze jongeman betrokken raakte.

Het verhaal

We schrijven 1997. Al enige tijd komen er twee Iraniërs de kerkdiensten bezoeken. De een is op weg om christen te worden, de ander is moslim. De eerste wordt na verloop van tijd ons land uitgezet, hij is 'uitgeprocedeerd'. Het **asiel**-verzoek van de moslim loopt nog. Hij blijft naar de kerk komen, krijgt vrienden, wordt belangstellend voor het evangelie. Als hij ontdekt dat er twee verschillende diensten per zondag zijn, bezoekt hij ze allebei. De situatie in Iran staat politiek sterk ter discussie: wel veilig of niet veilig voor mensen die **terug** (moeten) keren? Hier en daar kloppen uitgeprocedeerde,

voor hun leven vrezende Iraniërs bij kerken aan voor hulp. Krijgen kerkasiel.

– **Kerkasiel** is het, voor een bepaalde periode, opvang bieden aan een asielzoeker om mogelijk **onrecht** te voorkomen. Een uiterst middel om tijd te winnen voor een herziening van een **uitzettingsoordeel**. Kerkasiel **berust** op de vrijheid van godsdienstoefening waarbij een overheid zich onthoudt van het storen of verhinderen van een eredienst. Tegenwoordig neemt de overheid genoegen met de (**permanente**) aanwezigheid van vertegenwoordigers van de kerk die asiel verleent. Het kerkgebouw heeft dan de status van vrijplaats, (wellicht vergelijkbaar met het **vastgrijpen** van de hoornen van het altaar in de tempel onder de oude bedeling – RH). Daar is de vluchteling **beschermd** in vrijwillige onvrijheid totdat de zaak opnieuw onderzocht wordt en recht kan geschieden.

De betrokken Iraniër krijgt in de loop van dat jaar bericht dat ook hij uitgeprocedeerd is en dat een uitwijzingsbevel aanstaande is. Voor br. en zr. Gosker reden om aan de bel te trekken bij de kerkenraad: moeten we geen kerkasiel aanbieden?!

De kerkenraad **handelt** snel, maar niet overhaast. Op **grond** van de verschaft informatie en Schriftuurlijke geboden en aansporingen neemt de raad het principebesluit om de Iraniër, desgevraagd, **een** schuilplaats te bieden in gebouw de **Kruiskerk**. De gemeente wordt er **direkt** in betrokken. 's Zondags krijgt de gemeente de uitnodiging

voor een vergadering op maandagavond. In **een** brief aan de gemeente zet de kerkenraad uiteen op welke gronden het principebesluit genomen is. De kerkenraad acht het van het grootste belang dat de gemeente de beslissing van **harte** ondersteunt, niet alleen vanwege de organisatie die er aan vastzit, maar vooral vanwege de overtuiging dat dit een rechte zaak is. Het is begin september.

De grote vraag was: **kan** een gereformeerde kerk kerkasiel verlenen? De kerkenraad concludeerde dat in deze **zaak** kerkasiel een **reële**, zij het laatste mogelijkheid **was** om deze **asielzoeker** te helpen. De kerkenraad overwoog dat

- 'wij geroepen zijn onze van God gegeven overheid te gehoorzamen, tenzij zij dingen van ons eist die de HERE verbiedt;
- het onmenselijk lijkt deze asielzoeker **terug** te zenden naar Iran **waar** hem vrijwel zeker gevangenschap en **marteling** wacht;
- wij geroepen zijn alles te doen **wat** mogelijk is om onrecht te voorkomen;
- de regering het geloofsgemeenschappen toestaat asielzoekers kerkasiel te verlenen;
- het verlenen van kerkasiel, mits in alle openheid gemeld aan de betreffende autoriteiten, geen burgerlijke ongehoorzaamheid is;
- de HERE ons via kerkasiel wellicht de mogelijkheid biedt om druk uit te oefenen op de regering om de regering ervan te weerhouden **onrechtvaardig** te handelen.'

De **vervolg**vraag was of de **gemeente** bereid was kerkasiel te ver-

lenen. Er waren **op dat** moment, verspreid over heel Nederland, verscheidene **Iraniers** die met uitzetting bedreigd werden en die **sterke** redenen hadden te vrezen dat terugkeer naar Iran voor hen rampzalig zou uitpakken. De kerkenraad liet zich terdege informeren en adviseren door twee organisaties die zich met hulp aan asielzoekers bezighouden: de stichting INLIA en de Vereniging **Vluchtelingenwerk** Nederland.

– INLIA is een internationale kerkelijke organisatie die **kerkasielaanvragen** coördineert en begeleidt na bestudering van het (**juridisch**) dossier van de aanvrager. Ook VVN **kan gevraagd** worden om een soortgelijk oordeel. Het dossier van de asielzoeker moet gereede kans geven **op** heropening van de **rechtzaak**. (Je kunt je als plaatselijke **kerk aanmelden** bij INLIA en je beschikbaar stellen als **asielverlenende** kerk. Dat heeft de kerkenraad van Meppel niet gedaan – zij is geen lid geworden van die organisatie, maar heeft slechts hulp gevraagd en ontvangen bij het verlenen van asiel.)

De kerkenraad wilde alleen asiel verlenen wanneer zowel INLIA als VVN uitspraken dat deze jongeman recht had op kerkasiel. Ook wilde de raad weten of INLIA het wijs zou vinden dat deze jongeman in zijn eentje asiel **zou** ontvangen in Meppel.

Toen beide instellingen groen licht gaven op beide punten had de kerkenraad vrijmoedigheid om in dit bijzondere geval kerkasiel te verlenen aan deze **Iranier**. Het asiel zou ook niet voor **onbeperkte** tijd zijn, maar zolang als nodig was om druk uit te oefenen op de regering opdat en totdat er opnieuw uitspraak gedaan zou worden in deze **rechtzaak** in het bijzonder of over de **mensenrechtensituatie** in Iran in het algemeen. Er stond namelijk in de Tweede Kamer een hoorzitting gepland over de situatie in Iran. In de loop van oktober zou de regering zich beraden op de veiligheid in Iran en op de positie van de

Iraanse vluchtelingen in **ons** land.

Duidelijk voor de gemeente moest zijn dat de weg van kerkasiel voor deze jonge man een zeer zware weg zou worden: een periode van vrijwillige 'gevangenschap'.

Organisatie

De uitleg en motivatie **van** de kerkenraad vindt brede steun in de gemeente. 'Maar hoe realiseren we dit kerkasiel?' is dan de vraag. De kerkenraad geeft het verdere denk- **en** **organisatiewerk** over **aan** een Commissie Kerkasiel. Daarin worden naast broeder en zuster **Gosker** o.a. een lid van de Evangelisatie Commissie **en** van de diaconie benoemd. Gemeenteleden die mee willen werken, **kunnen** zich bij deze commissie **aanmelden**. Er melden zich (op den duur) **ruim** 80 **vrijwilligers** aan. Waar ze aan beginnen, weten ze nog niet, maar ze vinden: 'Dit moeten we doen.' Er moet van alles gebeuren: een ruimte moet worden geschikt gemaakt voor bewoning, aanwezigheid moet geregeld. Er **komen** een rooster, een logboek en **huisregels** (Hoe gaan we om met de asielzoeker, met het gebouw, met (telefonische) contacten met 'buiten', met de organisatie en met de overige vrijwilligers). Velen helpen mee een ruimte van het kerkgebouw geschikt te maken voor bewoning. Meubilair, spellektes en keukengerei vinden hun weg naar de Kruiskerk, een douche wordt ingebouwd ... vrijwilligers zullen 24 uur per dag in de kerk aanwezig zijn in dagdelen van ongeveer 5 uur, in principe met zijn tweeën. Verder worden er afspraken **gemaakt** met een huisarts voor mogelijke medische problemen. Kerkasiel kost ook geld. Om **niet** iemand in verlegenheid of gewetensnood te brengen besluit men tot een **deurcollecte** en het openstellen van een bankrekening.

De daad bij het woord

Op zondagavond 28 september

komt de bewuste **Iranier** metterdaad schuilen: het kerkasiel begint. De volgende dag **zou** hij zich hebben moeten melden bij de vreemdelingenpolitie voor een bezoek **aan** de Iraanse ambassade, de eerste stap op weg naar uitwijzing...

Men meldt **hei** kerkasiel aan de vreemdelingenpolitie. Die komt dezelfde dag nog vaststellen dat het inderdaad zo is. De **Iranier** **mag** geen voet buiten de deur zetten, is de waarschuwing... De kerkenraad ijvert – in overleg met en ter bescherming van de **asielzoeker** – voor een stil asiel. Wel is er een onderhoud met de burgemeester van Meppel.

In een tweede brief aan de gemeente zet de kerkenraad opnieuw uiteen wat de motieven zijn om daadwerkelijk tot kerkasiel over te gaan: rechtvaardigheid en **barmhartigheid** betrachten. Aanwijzingen daarvoor vindt de raad onder meer in Leviticus 19 en **Mattheüs** 25: 'In zoverre gij dit aan een van deze mijn minste broeders hebt **gedaan**, hebt gij het Mij gedaan...' 'Nederland kent zorgvuldige procedures voor de omgang met vluchtelingen. Die zorgvuldigheid komt niet in elk geval volledig tot zijn recht. We hebben het recht en de plicht om de overheid op te wijzen als die bedoelde zorgvuldigheid niet lijkt te zijn betracht tegenover iemand die wij in onze kerk hebben leren kennen. De kerkenraad biedt een verblijfplaats in de hoop dat de betrokkene straks een legale plaats in Nederland zal vinden.'

Er zijn broeders en zusters die twijfels hebben over de toelaatbaarheid van kerkasiel. Voor hen belegt de kerkenraad een tweede avond om erover door te praten. Voor degenen die niet volledig overtuigd zijn, schrijft de raad: '**Zolang** wij **ex** niet geheel zeker van zijn dat het leven van deze **Iranier** veilig is bij terugkeer naar Iran, mogen wij, nee moeten wij hem het voordeel van de twijfel geven en barmhartig **zijn**. Nu de HERE deze jongeman bijna

twee jaar lang op onze **weg** heeft geplaatst, zijn wij de hoeder van deze broeder. De **regering** geeft in deze tijd nog de mogelijkheid van kerkasiel (...). Zou de **HERE** het **ons** euvel duiden als wij teveel barmhartigheid betrachtten?"

De kerkenraad roept de gemeente **tenslotte** op tot gebed voor de overheden, voor de vluchtelingen **voor** de vrijwilligers die om hem heen staan vanaf dat moment. Dan volgen de **eerste** dagen kerkasiel: de

teleden naar de kamerleden **van** alle fracties. **Tenslotte** komt de uitslag **van** het kamerdebat naar aanleiding van dat gehoor: Zolang de veiligheidsituatie in Iran onhelder is en geen monitoring plaatsvindt in Iran, zullen geen Iraniërs worden uitgezet (monitoring betekent dat asielzoekers die **naar Iran worden terug-**gestuurd, **enige** tijd worden 'gevolgd' door ambassadepersoneel, zodat gevangenneming, marteling, **vermissing** of dood **onmiddellijk** kunnen worden gemeld). Alle Ira-

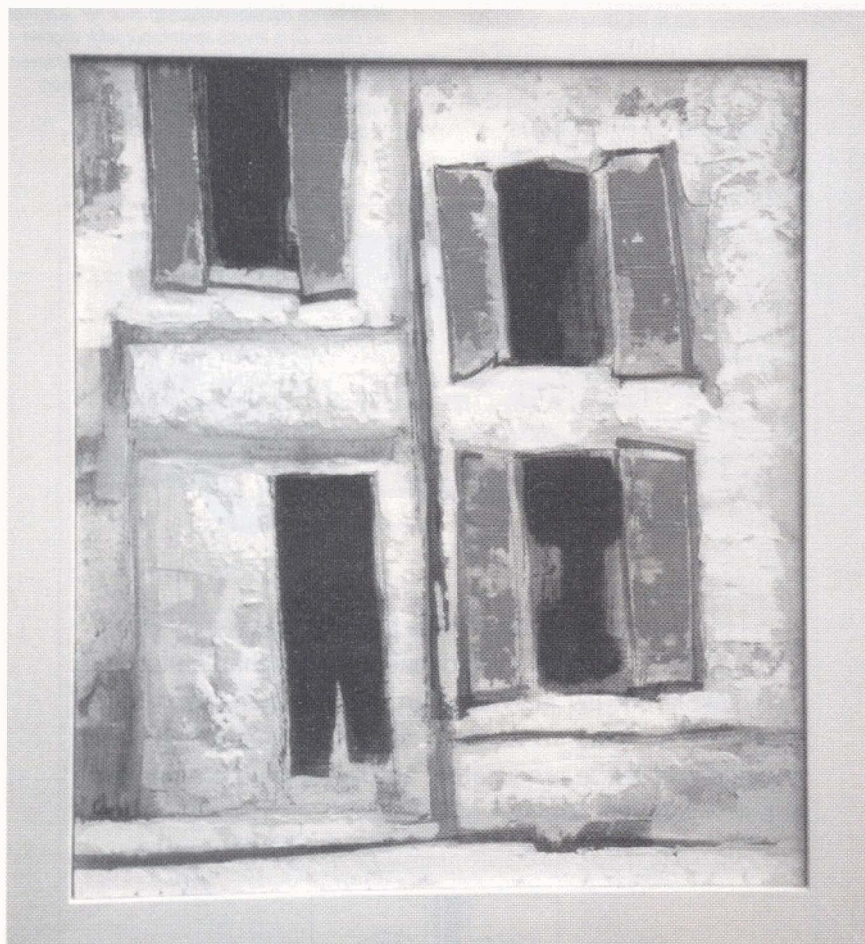
gezocht en gevonden. Met volledige vergoeding door de overheid.

En verder?

De inzet van de gemeente heeft grote indruk gemaakt op de Iraniër. Hij heeft Christus' werk leren kennen. Hij volgde de Bijbelcursus en catechisatie, deed belijdenis van zijn geloof in Jezus en werd in juni 1998 gedoopt. En hoe het ook verder zal g—, deze periode is voor de gemeente een vruchtbare tijd geweest: verdiept geloof, versterkt vertrouwen in de leiding van God, groei in onderlinge liefde. Sommige leden zijn doorgegaan met ander vrijwilligerswerk onder asielzoekers.

Zouden ze het weer doen? De Gossers: 'Natuurlijk. A h er onrecht dreigt te gebeuren, moet je vechten om dat te voorkomen, toch? We hebben dit niet gezocht. De HERE plaatste deze jongeman op onze weg. We gaven in het kerkblad informatie door onder het motto 'Wanneer hebben we u als vreemdeling gezien...?' Zo voelden we dat. Hier was een vreemdeling op onze weg geplaatst en daar konden we niet omheen. De HERE drong ons als gemeente tot die hulp. Wij vragen ons wel af – maar dat is heel persoonlijk – of wij als kerk van Christus werkelijk moeten wachten tot we er gewoon niet onderuit kunnen. Moeten we eigenlijk niet actiever zijn en de naaste in nood opzoeken?"

Dhr. R. Hagg is docent Nederlands Tweeds Taa (NT2) en woont in Amersfoort.

tijd wordt gevuld met spelletjes, gesprekken, lezen, Bijbelstudie, gezelschap houden en wachten op wat komen gaat. De dagen worden weken, uiteindelijk ruim zes. De gemeente volgt vanaf dat moment de politieke ontwikkelingen heel alert. Alle politieke middelen worden benut. Als de hoorzitting van Traa in de Tweede Kamer plaatsvindt, schrijven veel gemeen-

niërs in kerkasiel kunnen zich weer vrij op straat laten zien. Dan doet zich een ander probleem voor: er blijkt voor de Meppeler asielzoeker geen plaats meer te zijn in zijn 'oude woning', een lot dat meer Iraniërs treft. Uiteindelijk vraagt de overheid aan de kerk van Meppel of de asielzoeker niet nog even kan blijven in het kerkgebouw? Snel is er toen woonruimte

Heeft u wel eens
overwogen om een
abonnement op
De Reformatie
te nemen?

Bel 0113 - 21 55 91

GRATIS BIJBELS VOOR ASIELZOEKERSCENTRA

Joyce van de Veen

Het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) heeft in samenwerking met stichting Gave gratis Bijbels beschikbaar gesteld voor de bibliotheken van asielzoekerscentra. Deze actie maakt deel uit van de activiteiten die plaatsvinden in het Jaar met de Bijbel, dat loopt van 13 september 1998 tot september 1999. Onder asielzoekers blijkt behoefte te zijn aan Bijbels. Asielzoekers **verzoeken** met enige regelmaat om Bijbels. Het NBG en stichting Gave **zetten** zich in om zoveel mogelijk aan deze vraag naar Bijbels in de eigen taal te voldoen. **Per** taal is maximaal één exemplaar **per** bibliotheek verstrekt.

De actie zelf

Het NBG startte in oktober 1998 de actie **Bijbels** voor bibliotheken van asielzoekerscentra (AZC's). Meer dan veertig AZC's hebben in totaal 463 Bijbels besteld. Het merendeel van deze Bijbels ligt inmiddels in de huisbibliotheken van de AZC's. Het NBG heeft deze actie opgezet in samenwerking met stichting Gave in Harderwijk. Deze organisatie verricht kerkelijk werk onder asielzoekers. Bijbels in verschillende talen als Arabisch, Kroatisch, Somalisch en Vietnamees zijn gevraagd, maar ook in het Nederlands. Het NBG streeft ernaar zoveel mogelijk een Bijbel in de omgangstaal te leveren. Een belangrijke bijdrage aan de actie is geleverd door het Centraal Orgaan voor Asielzoekers (COA). Zij hebben erin toegestemd de actie in hun nieuwsbrief aan te kondigen. Dit leverde zeker 25 van de ruim 40 reacties op.

Een van de medewerkers van een AZC stuurde na ontvangst van de Bijbels een dankbrief. Hij schrijft daarin: "Namens de bewoners van het AZC zeg ik u hartelijk dank voor de door u geschonken Bijbels. Ze hebben een plaats gekregen in onze leesen studiezaal die vijf avonden per week is geopend. Hopelijk vinden ze hier de bestemming die ervan gehoopt of verwacht wordt." Het NBG deelt deze hoop, dat bewoners van de AZC's de aangeboden Bijbels gaan lezen en verrijkt worden door de inhoud.

Volgens stichting Gave zijn onder de asielzoekers veel moslims. Zij denken in een christelijk land terecht te zijn gekomen en willen wel eens een Bijbel lezen. In hun beleving is de **primaire** bron voor het christendom de Bijbel. Zij vragen expliciet om een Bijbel. Tegelijkertijd is het voor asielzoekers heel bijzonder een boek in de eigen taal te lezen. Het zien en lezen van een Bijbel in hun taal is voor hen een herkenbaar element van de eigen cultuur in een vreemd land. Vaak hebben zij moeten vluchten en

veel van hun bezittingen moeten achterlaten.

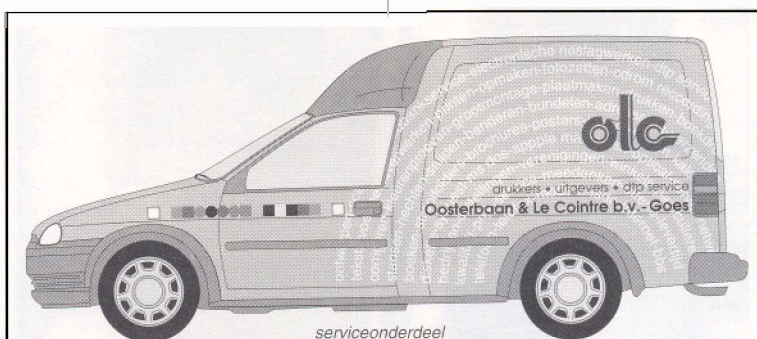
Achtergrond

Het Jaar met de Bijbel heeft als doel de Bijbel meer bekendheid te geven in de Nederlandse samenleving en het Bijbelgebruik te stimuleren. De Bijbel is in onze geseceulariseerde samenleving voor velen een onbekend boek geworden. Kerken, geloofsgemeenschappen en Bijbelorganisaties willen daar in het Bijbeljaar gezamenlijk verandering in brengen. Het NBG is een van de actieve deelnemers aan dit Jaar, dat een initiatief is van de Raad voor Contact en Overleg betreffende de Bijbel (RCOB). De RCOB is een overlegorgaan van veertien

kerken en geloofsgemeenschappen en vier Bijbelorganisaties.

In Nederland dreigt de Bijbel door de toenemende ontkerkelijking voor steeds meer mensen een gesloten boek te worden. Onder het motto 'De Bijbel, wat een boek!' wordt in het Bijbeljaar het belang van de Bijbel benadrukt vanuit diverse invalshoeken.

Joyce van de Veen is contactpersoon van het Nederlands Bijbelgenootschap voor het Jaar met de Bijbel. Zij is tevens verantwoordelijk voor de coördinatie van de Jaar met de Bijbel-initiatieven binnen het Bijbelgenootschap. Haar telefoonnummer is (023) 514 61 68; e-mail: JvdVeen@Bijbelgenootschap.nl

De bedrijfsauto

Zichtbaar aspect van onze service buitenshuis.

En omdat er in huis ruim voldoende vakmanschap en techniek zichtbaar is om uw jaarverslagen, handboeken, periodieken, brochures en folders met de meeste voortvarendheid en de hoogste kwaliteit te produceren, adviseren we u om ons even te bellen voor een afspraak of offerte.

drukkers • uitgevers • dtp-service

Oosterbaan & Le Cointre b.v.

Westwal 45, 4461 CM Goes – Postadres: Postbus 25, 4460 AA Goes

Tel. (0113) 22 75 55 – Fax (0113) 21 64 92 – BBSISDN (0113) 27 00 16

WAT KAN DE KERK DOEN VOOR ILLEGALLEN IN NOOD?

J.P. de Vries

Reactie op interview

Op vele plaatsen in ons land hebben **kerkleden** contacten met asielzoekers. De hulp die zij verlenen, vloeit rechtstreeks voort uit de bijbelse aansporing om gastvrij te zijn voor vreemdelingen. Op deze wijze kan met de daad, en wellicht te gelegener tijd ook met het woord, de liefde van Christus uitgedragen worden.

Er rijzen echter vragen, **wanneer** het gaat **om** vreemdelingen wier asielverzoek door de overheid is afgewezen. De overheid **verwacht** dat zij naar hun land van herkomst terugkeren, althans uit ons land vertrekken. Maar menigeen geeft er de voorkeur **aan** als illegaal in ons land te blijven. Mag de kerk hen daarmee helpen? Moet de **kerk** hen daarmee helpen? Of maakt zij zich dan schuldig of medeplichtig aan ongehoorzaamheid aan het wettig **gezag**?

Wie illegaal in ons land verblijft, handelt wel tegen de **regels van** de overheid, maar pleegt geen strafbaar feit. De overheid is bevoegd hem uit het land te verwijderen en met het oog daarop tijdelijk op te sluiten, **maar kan** hem geen **gevangenisstraf** opleggen. Wel is onlangs door de Rotterdamse hoofdcommissaris van politie Lutken ervoor gepleit illegaal verblijf strafbaar te stellen, maar dat **heeft** in de politiek alleen bijval van de W D gekregen. Het is ook wat onlogisch: het opleggen van gevangenisstraf **zou** iemands verblijf in ons land juist verlengen.

Wanneer illegaal verblijf geen strafbaar feit is, is hulpverlening aan een illegaal dat **ook** niet. Niemand hoeft zich dus daarover in zijn geweten belast te gevoelen. Het enige wat wettelijk **verboden**

is, is het bieden van betaald werk aan iemand die geen verblijfsvergunning heeft.

Heeft de kerk op dit punt meer rechten dan particuliere Nederlanders? In juridische **zin** niet. Kerkasiel **bestaat** in het Nederlandse recht niet. Dat dit begrip toch wordt **gebruikt**, heeft historische wortels. **Sommigen** denken aan de positie van de vrijstedden in het oude Israël, waarheen iemand kon vluchten die zonder opzet een **ander** gedood had. Hij was daar gevrijwaard voor de **bloedwreker**.

Maar **vermoedelijk** is eerder te denken aan de middeleeuwse situatie, toen soms de omgeving van de kerk, waar de geestelijken woonden, immuniteit genoot, d.w.z. buiten de rechtsmacht van de burgerlijke overheid viel. Deze verhouding is in ons land met de Reformatie beëindigd. Sindsdien respecteert de kerk de burgerlijke wetgeving van de overheid, terwijl de overheid de eigen rechtsbevoegdheid van de kerk voor haar interne zaken eerbiedigt.

Onze wet kent nu alleen ten aanzien van 'kerkasiel' **alleen** de regel dat tijdens een eredienst geen arrestaties mogen plaatsvinden. In sommige kerken is daarom in het verleden **wel** eens overwogen continu-erediensten te houden. **Zo'n** 'spel' getuigt echter noch van eerbied voor God noch van respect voor de overheid. Die weg moet een **Gereformeerde** Kerk niet op.

Dat is ook niet nodig, want hoewel er rechtens geen kerkasiel bestaat, heeft onze overheid wel zoveel respect voor de kerk, **dat zij zonder dringende noodzaak niet** iemand uit een kerkgebouw zal weghalen die daar een schuilplaats **heeft** gekregen. In **de praktijk** functioneert kerkasiel dus wel.

Aan de kerk is dan de plicht om **hiermee** op een verantwoorde wijze om te springen. Die verantwoordelijkheid geldt zowel de asielzoeker als de overheid. Het bieden van opvang aan iemand wiens verzoek om een verblijfsvergunning is afgewezen, houdt **kritiek** op een concrete beslissing van de overheid in. Dat moet geen automatisme **zijn** in de zin van: de kerk kiest de kant van iedereen die hier wil blijven. De overheid heeft goede gronden om zo'n beleid niet te voeren en **daarin** moet de kerk haar niet dwarsbomen.

Het bieden van asiel zou de **kerk** alleen in overweging moeten nemen, als zij het verhaal van de vluchteling plausibel vindt, dat hij **bij** terugkeer in zijn vaderland gevaar voor zijn vrijheid of zijn leven heeft te duchten vanwege zijn godsdienstige of politieke overtuiging, zijn etnische afkomst of welke andere onrechtvaardige grond ook. Dat zijn ook de gronden waarop onze overheid volgens het Vluchtelingenverdrag asiel behoort te verlenen, maar soms blijft het oordeel van de overheid tegenover het verhaal van de vluchteling staan.

Zo staat de overheid op het standpunt dat Iran een veilig land is. Alleen bepaalde categorieën vluchtelingen uit dat land kunnen nog asiel krijgen. Daarbij zijn niet diegenen genoemd die van de islam tot het christendom zijn overgegaan. Toch **geldt** die stap in islamitische landen als een halsmisdad. Zulke vluchtelingen hebben dus inderdaad gevaar te vrezen **en** recht op onze hulp.

Dat de **overheid** deze groep niet **noemt**, kan voortkomen uit gebrek aan begrip bij niet-religieuze **ambtenaren** voor de diepgang van een

geloofsovergang, alsof je daar ook wel **weer** van terug kunt komen, als dat beter uitkomt. Het **heeft** mogelijk ook te maken met de vrees daardoor **schijnbekerings** te bevorderen. Asielzoekers hebben er immers **alles** voor over om hier te **kunnen** blijven.

Ook de kerk zal hierop bedacht moeten zijn. Maar als zij serieus van oordeel is dat een moslim de Here Jezus Christus als zijn Heiland heeft aanvaard, zal ze hem de sacramenten niet mogen weigeren. Maar daarmee heeft hij ook **aanspraak** op onze hulp en bescherming.

We zeggen hiermee niet dat **kerk**-asiel uitsluitend aan christenen moet worden verleend. Er kunnen ook andere gronden zijn om te menen dat iemand **ten** onrechte een verblijfsvergunning is onthouden. Het is dan **wel** verstandig niet enkel op eigen oordeel af te gaan, maar daarover deskundigen te raadplegen.

Heeft iemand geen **gevaar te duchten bij terugkeer**, dan zou bij hem ook geen **valse hoop moeten** worden gewekt. Dit geldt bij voorbeeld voor die illegalen die enkel hierheen zijn gekomen om **werk** te zoeken. Daartoe behoren de **zogenamde** 'witte illegalen', die lange tijd wel in ons fiscale **en** sociale stelsel opgenomen konden worden. Deze weg is nu **voor** nieuwe gevallen afgesneden. Over het regeringsbeleid in **zulke** situaties valt wel te discussiëren, bijv. als men al jarenlang hier woont en hier kinderen geboren zijn en naar school **gaan**, maar kerkasiel gaat in deze gevallen te ver.

Kerkasiel is, als **gezegd**, geen wetsovertreding. De schijn daarvan moet ook vermeden worden. Daarom dient **men** in dit **geval** tegenover de politie en de burgerlijke gemeente volledig open kaart te spelen. **Men** hoeft niet bang te zijn, dat dit **ten** nadele van de asielzoeker gaat. De **kerk** toont daarmee haar respect voor de overheid; ondanks haar **kritiek** in dit **concrete geval** is

zij niet revolutionair.

Dat is ook **van** belang om tot een oplossing van het probleem te komen. Want **dit** lijkt ons de **moeilijkste** afweging: je weet wel waar je aan begint, maar niet waar het eindigt. Men moet er toch niet aan denken dat een illegaal of een illegaal **gezin** zijn leven lang moet doorbrengen in dat kerkgebouw. Dat wordt zowel voor **hem/hen** als voor de gemeente een **ondraaglijke** toestand. Maar na verloop van tijd **tegen** iemand zeggen: **Het** heeft nu lang genoeg geduurd, nu moet je toch maar vertrekken, kan eigenlijk ook niet. In de praktijk wordt dit wel opgelost doordat kerken elkaar aflossen. Dat verlicht wel het probleem van de gemeente, maar niet dat van de asielzoekers.

Kerkasiel is een goede oplossing, als er nog mogelijkheden zijn om de **asielaanvraag** opnieuw te **beplemen en herziening** van de afwijzing te vragen. De steun van een kerkelijke gemeente in de vorm van kerkasiel kan dan ten gunste van de aanvraag werken. Ook dat **is** een **reden om** dit middel alleen in **echte** noodgevallen toe te passen. Is de situatie echter uitzichtloos, dan moet **men**, samen met de asielzoeker, wel heel goed nadenken over de consequenties. Algemene regels vallen hiervoor moeilijk te geven. Biddend zal dan om wijsheid moeten worden **gevraagd**.

Drs. J.P. de Vries is hoofdredacteur van het Nederlands Dagblad en deputaat Relatie Kerk en Overheid.

De SGJ helpt verder

- als het niet meer gaat tussen jou en je ouders,
- als de opvoeding u te veel wordt,
- als u te maken krijgt met de Raad voor de Kinderbescherming.

Neem gerust contact op met de SGJ voor advies of begeleiding. De Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn heeft de volgende mogelijkheden om te helpen:

- hulp thuis door een maatschappelijk werker
- ondersteuning door (gezins)voogdij
- jeugthuizen
- pleegzorg

SGJ

Donaudreef 21, 3561 EL Utrecht
Telefoon 030 - 262 36 53
Giro 7228203 t.n.v. SGJ Zwolle

christelijke jeugdhulpverlening

DE INTERNATIONALE MIGRATIEPROBLEMATIEK

H. van Hulst-Mooibroek

Het is absoluut geen nieuw verschijnsel dat mensen verhuizen van het ene naar het andere land. Je vestigt je nu eenmaal het liefst daar waar vrede is, waar welvaart bereikbaar is, waar je goed kunt zorgen voor degenen die je lief zijn. Natuurlijk laten mensen huis en haard niet voor niets achter. Ieder heeft hier zo zijn eigen reden voor. Migratie vormt op zich geen probleem. Integendeel, het vertrek uit eigen land kan in menig opzicht positieve gevolgen hebben, niet alleen voor de migrant, maar ook voor de ontvangende samenleving en zelfs voor het land van herkomst. Migratie is echter wel een probleem, als mensen zelf om wat voor reden ook gedwongen worden te migreren, of als ze bij hun integratie in een andere samenleving problemen ondervinden. Ook kan migratie problemen opleveren voor het ontvangende land, vooral als het opnamevermogen en de middelen gering zijn. Ook kan de migratie problemen opleveren voor het land van herkomst, in het bijzonder als daardoor haar ontwikkelingscapaciteit wordt aangetast (bijvoorbeeld een uittocht van hoogopgeleid kader).

Aard en omvang migratie

De laatste twee decennia zijn migratiepatronen zowel naar aard als naar omvang ingrijpend gewijzigd. Migratie is een mondiaal verschijnsel geworden, van grote omvang, dat bijna geen land onberoerd laat. Zo woonden er in 1995 naar schatting 120 miljoen mensen buiten hun geboortegrond, waarvan 15 miljoen vluchtelingen en 20 miljoen ontheemden (mensen die binnen hun land moesten verkassen, vergelijk de miljoenen Sudanese uit het Zuiden die nu in het Noorden ver-

blijven door de burgeroorlog). Meer dan 100 landen hebben te maken met forse aantallen immigranten of emigranten. De meeste migratie vindt plaats binnen de regio, met name in Afrika, Azië en Midden-Amerika.

Niet alleen de omvang van de migratie is toegenomen, ook de samenstelling van de migrantenpopulatie is gewijzigd. In het algemeen kun je spreken van arbeidsmigranten (of economische migranten, zij die op zoek zijn naar mogelijkheden beter in hun levensonderhoud te voorzien) en vluchtelingen in brede zin (zij die vluchten voor een politieke situatie, oorlog, droogte, honger of milieuramp). In Europa is de afgelopen jaren het aandeel van de vluchtelingen op het totaal aantal immigranten sterk toegenomen in vergelijking met de andere categorieën. De verschillende groepen migranten zijn overigens steeds minder van elkaar te scheiden. De verwevenheid van politieke en sociaal-economische oorzaken in het land van herkomst, alsook het restrictieve toelatingsbeleid in veel bestemmingslanden draagt ertoe bij dat het onderscheid tussen arbeidsmigranten en vluchtelingen soms onduidelijk is geworden. Het verschijnsel migratie is dus ingewikkelder geworden, en dat heeft ook onze Nederlandse overheid ertoe aangezet om ernaar te streven dat buitenlands – en binnenlandsbeleid wat deze materie betreft dichter tegen elkaar komt te liggen.

Geïntegreerd migratiebeleid

Natuurlijk moet er ruimte gecreëerd worden in Nederland voor mensen die geen kant op kunnen, die met hun rug tegen de muur staan. Nederland heeft

wat dat betreft een goede naam hoog te houden. Wat dat van de overheid en de gemeenschap vraagt staat uitgebreid en zeer lezenswaardig beschreven in het boek 'Integratie als uitdaging'.¹ Want er zijn grenzen en meerdere verantwoordelijkheden te behartigen. Vanuit Bijbels perspectief bezien worden de problemen en uitdagingen ten aanzien van de toelating tot ons land en de grenzen daaraan, en ook ten aanzien van een minderhedenbeleid besproken.

- Maar toelating, opvang en bescherming van vluchtelingen zal zich steeds in eerste instantie moeten blijven concentreren binnen de regio van oorsprong. Dit brengt in het algemeen minder aanpassingsproblemen met zich mee, en kan bovendien te geleger tijd de terugkeer vergemakkelijken. Aangezien de betreffende regio's vaak het zelf ook moeilijk hebben, zullen ze in de regel hulp nodig hebben om vluchtelingenstromen van het nodige te voorzien. Samenwerking tussen internationale organisaties en ook die tussen twee landen is dan geboden. Ook Nederland, hoewel een klein land, kan hierin veel betekenen, door aan te sluiten bij initiatieven en ook door zelf als dat te pas komt het voortouw te nemen.
- De bereidheid van vluchtelingen vanuit de eigen regio als ook vanuit Nederland om terug te keren wordt uiteraard groter als er een redelijk perspectief voor de toekomst in het land van herkomst wordt geboden. Ontwikkelingssamenwerking kan hier toe een bijdrage leveren. Te denken valt aan demobilisatie en

mijnopruijing, wederopbouw na een conflict of natuurramp, maar ook **aan** training, **werkgelegenheidsprojecten**, en het helpen opzetten van **locale structuren**. Als het gaat om terugkeer van afgewezen asielzoekers, dan **kan** zo mogelijk aangesloten worden bij een **repatriëringsprogramma** ter plaatse. **Ook** mag niet verwaarloosd worden de mogelijkheden van opleiding en ervaring: asielzoekers die de gelegenheid hebben gehad gedurende hun tijd in Nederland **kennis** te nemen van moderne **bedrijfsvoering**, nieuwe productiemiddelen of **exportkanalen** kunnen als ze terugkeren een nuttige bijdrage leveren aan de ontwikkeling van hun gebied van oorsprong.

- Last but **not** least: bij een goed **geïntegreerd** migratiebeleid hoort ook preventie. Vaak kan structurele hulpverlening bijdragen aan een verlichting van problemen die **verband** houden met **migratie**. De aanwezigheid van **basisvoorzieningen** als gezondheidszorg, water, onderwijs. Mensen moeten de **ruimte krij-**gen zich te ontwikkelen en hun economische positie te verbeteren. Daartoe moeten overheden geholpen worden te werken aan een beter investeringsklimaat, en het bevorderen van veiligheid. Ook in het toezien op het naleven van mensenrechten heeft de internationale gemeenschap bijvoorbeeld een belangrijk aandeel. En het steunen van **locale** groepen die ijveren voor vreedzaam multi-etnisch samenleven kan een **grote** uitstraling hebben in een regio.

Wat betekent dit alles concreet voor ons, christenen in Nederland?

1. Niet te snel oordelen en veroordelen: de complexe situaties waar asielzoekers **uitkomen zijn** vaak alleen met veel kennis van cultuur, regio en nationale en regionale politiek recht te doen. Laten we dit maar liever over aan de deskundigen bij de overheidsdiensten die hiervoor zijn en aan de stichting 'Vluchtelingenwerk'. Gastvrijheid en **hartelijkheid** vanuit de kerken hebben alle ontheemden nodig, het 'goed' of fout' van hun zijn hier doet daar niets aan af.
2. Diezelfde complexiteit maakt echter dat de overheid niet op alle fronten een duidelijk beleid voert. Ook kun je in sommige gevallen de indruk krijgen dat economische belangen voor mensenrechten gaan, en dat **soms** asielzoekers de dupe kunnen worden van een politiek spel. **Als** dat **zo is** dan **zal** de christelijke **kerk** bondgenoot van de **armen** moeten zijn, op moeten komen voor het recht van de verdrukten. Dit zou bijvoorbeeld **kunnen** via Deputaten **Kerk** en Overheid. En in een zeer uitzonderlijk geval door kerkasiel te verlenen (zie het vorige **artikel**).
3. De overheidspolitiek, ook die van een **geïntegreerd** migratiebeleid, moet bevraagd worden. Dat kan door je stem te geven aan of je aan te sluiten bij een politieke partij die **werkelijk** belang hecht **aan** een hoog budget voor ontwikkelingssamenwerking en **humanitaire** hulp, die werkelijk het belang **van** andere landen en

mensen daarin op het oog heeft en niet alleen het eigen landsbelang, *erz.*

Onderschat niet het belang van het **werk** van **niet-overheidsinstellingen**: juist ook christelijke hulporganisaties maken gebruik van heel andere **netwerken** dan overheidssteun, waardoor zij vaak ondanks hun **kleinschaligheid** veel goeds **kunnen** doen, in het voorkomen dat mensen wegtrekken uit hun streek, in het helpen bij een oplossing ter plaatse. De meerwaarde van een **christelijke** organisatie is daarbij, dat het de **héle** mens in **zijn** nood aanraakt. **Als** trauma-verwerking bijvoorbeeld voorbij zou gaan **aan** het religieuze, dan ben je incompleet bezig. Zowel de **ZOA** als **TEAR** fund hebben hun sporen verdiend in de hulpverlening aan vluchtelingen ter plaatse, waarbij de **ZOA** meer zelf uitvoerend is, en **TEAR** fund werkt via **locale** kerken en christelijke organisaties, en ook **meer** het brede arsenaal aan structurele ontwikkeling in haar pakket heeft.

Helpt helpen? Er **zijn** zoveel asielzoekers, maar ik kan maar gastgezin zijn voor een paar. Er wat zal **mijn** f 25,- uitmaken, een kleine christelijke organisatie, tegenover een enorm complex van noodsituaties en vluchtelingen, in een wereld waar steeds meer mensen op drift **zijn**?

Mag ik prof. dr. H.J. Selderhuis citeren?

"Vijf broden en twee vissen, het is eigenlijk zinloos om aan uitdelen te beginnen, zo leert het verhaal ons uit verschillende **Evan-**geliën. Want je kunt maar een paar mensen te eten geven en dan is het ook nog maar de **vraag** of dat wel **zulke** goede mensen zijn. Vijf broden en twee vissen, gek hè, dat als dat brood en die vis via Jezus' handen **gaan**, iedereen genoeg **krijgt** en er **zelfs** nog over is.

Helemaal niet zo gek **dus**. Er is

Jonge mannen worden bijvoorbeeld vooruitgeschoven om voor een betere toekomst voor de rest van de familie te zorgen. De druk om de eigen gemeenschap te verlaten of de mogelijkheid om te blijven kan in sterke mate bepaald worden door verwantschapsverplichtingen, statussymbolen, man-vrouw-verhoudingen en lokale gezagsverhoudingen. Een goed voorbeeld is de sterke drang tot migratie onder de Ghanese Ashanti, waar de familie verwacht dat jonge mannen zich in het buitenland bewijzen door daar rijkdom te verwerven en terug te keren met luxe goederen of een bruidsschat. bedacht moet worden dat vaak hele families, **dorpsge-**meenschappen of wijken bijgedragen hebben aan de kasten verbonden aan het vertrek van de migrant (paspoort, ticket), en dat deze achterblijvers-gemeenschap draait op de overge-**maakte** galden. Het is heel pijnlijk deze Ghanes terug naar huis te sturen met de mededeling 'gaat heen en wordt warm', als er niet meer perspectief komt in zijn eigen omgeving. Alle verwachtingen van zijn familie en zijn omgeving waren op hem gericht, hij duikt nog liever onder dan hen onverrichter zake onder ogen te komen.

STICHTING "HET LOUIS BRAILLEFONDS"

POSTREKENING 80 98 98
ABELENLAAN 19
2935 SB OUDERKERK A/D IJSSEL
Telefoon 0180-68 30 21

"HET LOUIS BRAILLEFONDS"
is gesticht door de N.C.B. Visueel
gehandicapten moeten meestal van
aangepaste leesvormen gebruik maken,
zoals grootletterdruk, cassette of braille.
Dit fonds heeft ten doel lectuur
(b.v. Bijbels, woordenboeken) tegen
dezelfde prijs beschikbaar te stellen als
deze voor zienden verkrijgbaar is.
Dit houdt aanzienlijke kortingen in.

Kent u blinden of slechtzienden in uw
omgeving?
Vertel hen dan over onze stichting.

genoeg voor ieder, voor mensen
die uit geloof tot Jezus kwamen,
maar ook voor hen die uit
nieuwsgierigheid, ja die zelfs
misschien wel uit duidelijke af-
keer op Hem afkwamen. Jezus
maakt in dat geven geen onder-
scheid. Ik zou dan ook niet weten
waarom wij dat wel zouden moe-
ten doen. Vijf broden en twee
vissen. En wij maar denken dat je
daar niet veel mee kunt doen. Je-
zus is dezelfde, dus Hij kan mijn
maandelijkse bijdrage w zege-
nen dat het wel een jaarsalaris
wordt. Maar dan moeten die vijf
broden en twee vissen wel eerst
uit handen gegeven worden."

Zo liggen onze hartelijkheid tegen-
over een asielzoeker of onze bijdra-
ge aan ontwikkelingshulp in elkaars
verlengde: het zijn broden en vis-
sen die in Jezus handen een onver-
moed resultaat hebben.

¹ 'Integratie als uitdaging', H.A. Bronswijk
e.a., Groen van Prinsterer-reeks 80, 1996,
Uitgeverij de Vuurbaak

² 'Vluchteling in Bijbels perspectief', ZOA-
vluchtelingen zorg, 1998, Buijten & Schip
perheijn.

Drs. Hilde van Huist-Mooibroek is als staf-
medewerker Buitenland verbonden aan de
Evangelische Hulp en Ontwikkelings-Orga-
nisatie TEAR fund. Tevens is zij voorzitter
van de stuurgroep 'Opvang Asielzoekers'
van de Gereformeerde Kerk te Zwolle-
Centrum.

Agressie
Mishandeling
Doodschoppen
Vandalisme
Riskant verkeersgedrag

komen vaak voort
uit alcoholgebruik

Hoe lang accepteren
we dat nog?

Informatie: Stg. CBD, Antwoordnr 2410, 6800 VJ Arnhem

Bibliotheek Bralectah

gereformeerde bibliotheek voor
mensen met een leeshandicap

...Heeft
De Reformatie
ook in
gesproken vorm.

Telefoon 0521 - 515946

In bezit van modem ?

de Bunschoter bv
drukkerij

Postbus 10 - 3750 GA Bunschoten-Spakenburg
Tel (033) 299 79 99 - Fax (033) 299 79 98

'LOF ZIJ GOD

IN DE HOOGSTE TROON'

'Lof zij God in de hoogste troon' is een lied uit de tijd van de Reformatie. De dichter, Michael Weisse (ca. 1488-1534), was een tijdgenoot van Luther. Weisse was aanvankelijk monnik, maar door Luthers werk sloot hij zich aan bij de Boheemse Broeders. Deze Boheemse broederschap was voortgekomen uit & volgelingen van Johannes Hus († ca. 1415) en binnen deze kring zong men al voor de Reformatie kerklieden in de volkstaal: de Hussieten, en in hun navolging ook de Boheemse broeders, zongen uit eigen gezangenbundels met naast latijnse ook Tsjechische liederen.

Michael Weisse kan gezien worden als de grondlegger van de duitstalige Broedergemeenten in Bohemen en Moravië. Naast Tsjechische gezangen groeide er nu dus ook de behoefte aan duitstalige liederen. In 1531 verscheen er voor het eerst een gezangboek voor de duitstalige Boheemse broedergemeenten: *Ein New Geseng buchlen*, samengesteld door Michael Weisse en zijn medebroeder Jan Roh.

Ongetwijfeld zijn Weisse en Roh geïnspireerd geweest door Luther zelf. Tussen 1522 en 1524 maakten zij namelijk verschillende studiereizen naar Wittenberg, en zij kwamen daar o.a. in aanraking met het werk rond het kerklied. In 1524 verscheen in Wittenberg bijvoorbeeld het door Luther geïnitieerde *Geystliche gesangk Buchleyn* met liedzettingen van Joh. Walter. Ook werd er gewerkt aan de uitgave van een eerste gezangboek voor de gemeente van Wittenberg.

'höchtsten Thron', is een van de liederen uit Weisses gezangboek. Het bestaat uit zes strofen. De eerste strofe is een lofprijzing, qua inhoud aansluitend bij 1 Cor. 15, 57. De volgende drie strofen verhalen in het kort de gebeurtenissen van de vroege paasmorgen. De strofen 5 en 6 vormen een afsluitend gebed dat uitmondt in een doxologie. Ze vormen één geheel, zoals uit de komma na r. 3 van strofe 5, de gedachtenstreepjes rond het 'halleluja' uit r. 4 en het ontbreken van een hoofdletter aan het begin van strofe 6 duidelijk wordt.

Elke strofe wordt afgesloten met een driemaal herhaald 'halleluja'. Die uitroep is karakteristiek voor paasliederen uit de late Middeleeuwen en de eeuw van de Reformatie; zie bijvoorbeeld in het Liedboek de liederen 200, 203, 205, 207, 208, 211, 212, 213, en - stammend uit een ander tijdperk maar wel in aansluiting bij de deze traditie - 209 en 215. Dit Halleluja is de grondtoon van paasliederen uit dit tijdperk. Het is de paasjubel bij uitstek, voortkomend uit de blijde boodschap van de Opstanding. Luther noemde het de 'perpetua vox ecclesia', de nooit verstommende stem van de kerk.

Lied 213 is eenvoudig van toon; ook dat is een kenmerk van dit genre paasliederen. Maar wat gezegd moet worden staat er, helder en duidelijk: Lof zij God, want Christus is verzen. Laten wij Hem bidden om zijn genade opdat wij zijn Naam in eeuwigheid lofzingen. Het is een tekst die volledig is gericht op het gedenken van Gods grote daden.

Surrexit Christus hodie

'Gelobt sei Gott im höchsten Thron' was geen nieuw lied. Weisse

Lied
van de week

gebruikte bij de samenstelling van zijn liedbundel vooral bestaande liederen. Ze waren grotendeels ontleend aan de uitgebreide liederenschat van de Boheemse Broeders. 'Gelobt sei Gott im höchsten Thron' was gebaseerd op het 14de-eeuwse paaslied 'Surrexit Christus hodie'. Een letterlijke vertaling was het niet, maar Weisse volgde wel vrij getrouw de centrale lijn van het oorspronkelijk lied. Alleen in het afsluitende gebed en de doxologie week hij iets af van het origineel.

Weisses werk voor het evangelische kerklied is te vergelijken met dat van Luther. Ook deze baseerde zich vaak op bestaande liederen. Maar in muzikaal opzicht was hun werkwijze verschillend. Luther nam de oorspronkelijk melodien over maar paste ze aan het Duitse taaleigen en zijn idealen t.a.v. het kerklied aan. Ook Weisse nam de oude melodien over, maar hij deed dat letterlijk; hoogstwaarschijnlijk bezat hij niet de muzikale gaven om Luthers werkwijze te volgen. Voor 'Gelobt sei Gott im höchsten Thron' gebruikte hij de melodie van 'Erstanden ist der heilig Christ', een lied dat eveneens was gebaseerd op 'Surrexit Christus hodie' (zie hiervoor de bespreking van lied 208 in de volgende aflevering van Lied van de Week). Toch is dat niet de mebdie waarmee het lied bekend werd. In 1609 publiceerde de stadscantor van Weimar, Melchior Vulpus, een bundel met evangelische kerkliederen, en daarin voorzag hij het lied van een nieuwe melodie. Met deze melodie heeft dit lied vervolgens de eeuwen overbrugd.

Het is een uitbundige, aansprekende melodie. Het driedeligeritme

Inhoud

'Lof zij God in de hoogste troon', in het Duits 'Gelobt sei Gott im

213 Lof zij God in de hoogste troon

Melchior Vulpus 1609

- 2 Des morgens op de derde dag,
toen voor het graf de steen nog lag,
verrees de Heer op Gods gezag.
Halleluja, halleluja, halleluja!
- 3 De engel sprak: Houdt moed, vreest niet,
ik ken de bron van uw verdriet:
gij zoekt uw Heer, – Hij is hier niet.
Halleluja, halleluja, halleluja!
- 4 Hij is verrezen en Hij leeft.
De dood heeft voor het eerst gebeefd.
Komt, ziet waar Hij **gelegen** heeft.
Halleluja, halleluja, halleluja!
- 5 Nu bidden wij U, Zoon van God,
omdat Gij opstond uit de dood,
geeft ons nu uw genade groot,
– halleluja, halleluja, halleluja!–
- 6 opdat wij, vrolijk en bevrijd,
lofzingen in der eeuwigheid
uw lieve naam gebenedijd.
Halleluja, halleluja, halleluja!

Michael Weisse (±1488-1534)
Vertaling **Ad** den Besten, geb. 1923

de melodie. ~~De~~ driedelige ritme sluit aan bij het volkslied anno 1600. Opvallend aan de melodie is de hoge ligging. Ze begin hoog, daalt slechts in de derde regel af om vervolgens weer hoog in te zetten met het 'halleluja'. In deze afsluitende regel wordt het stralende en uitbundige karakter van de melodie nog versterkt. Dat wordt veroorzaakt door verschillende elementen: de hoge inzet, de herhaling van de beginnoot ('Hal-le-lu...'), het driemaal herhaalde Halleluja en het ritmische gezicht van de melodie. Wat betreft dat laatste: de lange halve noten verdwijnen en een nieuw ritmisch figuur treedt op, namelijk het figuurtje op de slotlettergreep ('Hal-le-lu-ja-a-a') en dat wordt op het tweede 'halleluja' nog eens herhaald.

De melodie vraagt om een pittig tempo en een levendige zang, waardoor de driedeligheid goed uitkomt. Let wel op de tweede en vierde regel, daar blijft het ritme driedelig (dus niet: 'een-ge-bo-ren Zoon' maar 'een-ge-bo-ren Zoon'). De structuur van de tekst en melodie vraagt eigenlijk om beurtzang. In de eerste plaats kan de 'halleluja'-regel als refrein fungeren, en dus door allen gezongen worden; in de tweede plaats kunnen de vertellende strofen (2-4) door een kleinere groep worden gezongen. Een voorbeeld: strofe 1: allen, strofe 2 t/m 3, de regels 1-3: zanggroep, r. 5: allen, strofe 5 en 6: allen. Het verdient aanbeveling om de coupletten zonder pauze na elkaar te laten volgen. Het lied is bij uitstek geschikt als openingslied voor de kerkdienst van de Paasmorgen.

A. de Heer-de Jong is musicus en publicist (kerk)muziek en liturgie. Zij woont te Amersfoort.

Kostelijke klassieke kinderversjes

Gegrond op Gods Woord en Waarheid voor huis en school, fds. J.H. Maatjes 32 pagina's, geniet f 6,00

Verkrijgbaar bij de boekhandel.

Oosterbaan & Le Cointre B.V.
Postbus 25 - 4460 AA Goes. Tel. 0113-215591